

Tuarascáil Bhliantúil **2015**

Údarás Náisúnta Iompair

Tuarascáil Bhliantúil **2015**

Clár Ábhar

ÓN GCATHAOIRLEACH	4
FORBHREATHNÚ AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH	6
01 SEIRBHÍSÍ BUS AGUS IARNRÓID A SHEACHADADH	
Seirbhísí ar Conradh	13
Ceadúnúchán na Seirbhísí Bus Tráchtála	21
Seirbhísí Iompair Thuaithe	23
Íocaíochtaí faoin Scéim Taistil Shaor in Aisce	24
02 EISPÉIREAS AN TAISTIL A FHEABHSÚ	
An Cárta Leap	26
Eolas Fíor-Ama do Phaisinéirí (EFAP)	27
Córas Bainistíochta Bonneagair Iompair Phoiblí	28
Pleanáil Aistear	28
Gníomhaíochtaí Margaíochta agus Rannpháirtíochta Eile le Custaiméirí	29
Ceartha na bPaisinéirí	30
Láithreáin Ghréasáin	30
03 PLEANANNA STRAITÉISEACHA A CHUR I DTOLL A CHÉILE DON TODHCHAÍ	
Dréacht-Straitéis Iompair do Mhórchearantar Bhaile Átha Cliath	32
Staidéar Iompair Bhaile Átha Cliath Thuaidh	32
Formhéadú an DART	33
Samhla Iompair	33
Staidéar Iompair Lár Chathair Bhaile Átha Cliath	34
Pleananna agus Beartais Úsáide Talún	34
Treoir, Treoiríní agus Staidéir Fhoilsithe	34
04 TACÚ LE DAOINE CHUN ROGHANNA TAISTIL INBHUANAITHE A DHÉANAMH	
Cláir Thaistil níos Cliste	37
Clár Taistil na Scoileanna Glasa	38
05 BONNEAGAR A NUASHONRÚ	
Infheistíocht Chaipitiúil	41
Clár Caipitiúil Mhórchearantar Bhaile Átha Cliath	43
Cláir Infheistíochta Iompair Inbhuanaithe na gCathracha Réigiúnacha	51
Clár Inrochtaineachta an Iompair Phoiblí	52
Scéimeanna Rothar Poiblí	53

06 FEITHICLÍ BEAGA SEIRBHÍSE POIBLÍ

Reachtaíocht	55
Ceadúnúchán Tiománaithe	55
Ceadúnúchán Feithiclí	55
Gníomhaíocht Comhlíonta	56
Imscrúduithe Oiriúnachta Feithiclí	57
Lárionad Seirbhísí	58
Gearáin ó Thomhaltóirí	58

07 GNÓTHAÍ CORPARÁIDEACHA GINEARÁLTA

An Iniúchóireacht agus an Coiste Iniúchta	60
Teicneolaíocht na Faisnéise agus na Cumarsáide (TFC)	60
Ráiteas Straitéise	61
Faisnéis faoin mBord	62
An tAcht um Nochtadh Cosanta 2014	63
Staitisticí Iompair	63
Idirchaidreamh Oireachtais	63
An tSaoráil Faisnéise	63
An Ghaeilge	64
Feidhmeanna	64

08 RÓL AN ÚDARÁIS NÁISIÚNTA IOMPAIR

Réamhrá	66
Feidhmeanna reachtúla	66
Feidhmeanna eile	67
Rialachas	67

FAISNÉIS FAOI CHOMHALTAÍ AN BHOIRD

68

Ón gCathaoirleach

Tháinig an Bord ar ais chuig a líon iomlán i mí Mheán Fómhair tar éis ceapachán Frank Gleeson, Ann Fitzgerald, Pat Mangan, Frank O'Connor, Fiona Ross agus Sinéad Walsh don Bhord. Tá réimse leathan oilteachtaí agus cúlaí ag na comhaltaí nua a rachaidh chun tairbhe an Údaráis.

Tá forbairt Straitéis Iompair do Mhórchearantar Bhaile Átha Cliath ar cheann de na feidhmeanna is suntasaí den Údarás agus dá Bhord. Is éard is cuspóir leis ná chun creatlach chomhtháite fhadtéarmach a sholáthar chun tacú leis an bhforbairt iompair inbhuanaithe a chothabháil thar an gcuid is duibhe sa Stát ó thaobh daonra de.

Mheas an tÚdarás gur thráth iomchuí í an bhliain 2015 chun Dréacht-Straitéis Iompair a ullmhú do Mhórchearantar Bhaile Átha Cliath, óir gur chomhtharla sí le hullmhú cláir infheistíochta caipitiúla nua an Rialtais agus leis an bhfillleadh ar an bhfás sa ghilleagar agus leis an bhfás iarmharach san éileamh ar iompar.

Is mian liom aitheantas a thabhairt don iarracht mhór a rinne na comhaltaí a tháinig isteach sa Bhord i mí Mheán Fómhair chun iad féin a chur in aithne ar na saincheistanna mionsonraithe lena mbaineann. Ba mar thoradh air sin a bhí an Bord in ann teacht ar chinneadh chun glacadh le Dréacht-Straitéis Iompair faoi dheireadh na bliana.

Fáiltíonn an Bord go mór roimh chinneadh an Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt chun faomhadh don Dréacht-Straitéis Iompair go luath sa bhliain 2016. Is í seo an chéad uair ar ailíníodh an straitéis iompair do Mhórchearantar Bhaile Átha Cliath go hiomlán leis na Treoirínte Pleanála Réigiúnacha. Treoróidh an Straitéis fhaofa na cinntí faoin iompar, agus rannchuirfidh sí leis an dul chun cinn eacnamaíoch, sóisialta agus cultúrtha ach foráil do ghluaiseacht éifeachtúil, éifeachtach agus inbhuanaithe daoine agus earraí.

Creideann an Bord go láidir go soláthraíonn an Straitéis Iompair nua creatlach mhaith do sheachadadh a shainchúraim ag an Údarás chun córas iompair phoiblí dea-fheidhmeach, mealltach, comhtháite agus sábháilte de sheirbhísí agus gréasáin do gach úsáideoir a sholáthar. Aithníonn an Bord tiomantas an Rialtais chun tionscadail bhonneagair mhóra a chistiú faoi mar a leagtar amach sa phlean infheistíochta caipitiúla *Building on Recovery: Infrastructure and Capital Investment 2016-2021 (Ag Tógáil leis an Téarnamh: Infheistíocht Bonneagair agus Chaipitiúil 2016-2021)*. Braithfidh forfheidhmiú éifeachtach agus tráthúil chuspóirí an Údaráis gan amhras ar shlánú infheistíochta caipitiúla agus reatha breise inár seirbhísí iompair phoiblí.

Fáiltíonn an Bord roimh an bhfás i líon na bpaisinéirí iompair phoiblí sa bhliain 2015, agus roimh an méadú geallta san fhóirdheontas do sheirbhísí iompair phoiblí sa bhliain 2016. Moltar leis na forbairtí úd go bhfuil an brú airgeadais ar oibriú na seirbhísí iompair phoiblí ag dul in éag, agus go bhfuil fillleadh ar leibhéal réadúil agus inbhuanaithe cistithe ag éirí aníos.

Is mian liom aitheantas a thabhairt don chaidreamh oibre dearfach atá tar éis forbairt idir an tÚdarás agus an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt le sé bliana anuas ó bunaíodh an tÚdarás ag deireadh na bliana 2009. Bhí an t-ádh ar an Údarás san achar sin gur chuir roinnt Airí agus Airí Stáit muinín iontu, agus gur cuireadh de chúram orthu le feidhmeanna agus freagrachtaí breise. Táimid ag súil chun leanúint ar aghaidh leis an rannpháirtíocht dhearfach sin le hAirí agus lena n-oifigigh.

Faoi dheireadh, ba mhaith liom thar ceann an Bhoird buíochas a ghabháil le lucht bainistíochta agus foireann an Údaráis as ucht a n-iarrachtaí leanúnacha chun an córas iompair phoiblí a fheabhsú chun tairbhe an phobail taistil agus chun tacú le roghanna iompair eile ar neamhdhíobhálach don timpeallacht iad.

John Fitzgerald, Cathaoirleach

Meitheamh 2016

Forbhreathnú an Phríomhfheidhmeannaigh

Tá leanúint ar aghaidh agus neartú theacht aniar eacnamaíoch na hÉireann ag feidhmiú tionchair dhearfaigh ar sholáthar na seirbhísí iompair phoiblí.

Tháinig méadú sa bhliain 2015 ar líon na n-aistear ar bhusanna agus ar na seirbhísí iarnróid don dara bhliain as a chéile, a soláthraíodh faoi chonradh don Údarás. B'ionann leibhéal foriomlán an mhéadaithe, ag 3.7% nó beagnach 8 milliún d'aistir bhreise, agus an leibhéal sa bhliain 2014. Cé gur dea-scála atá sna méaduithe sin ar ndóigh, is amhlaidh a chuirtear brú breise ar sheirbhísí ar conradh leo. B'amhlaidh dá réir

ar chúis áthais don Údarás chun foghlaim gur áiríodh leis an gCáinainéis 2016 leithdháileadh breise €28 milliún do sheachadadh na seirbhísí úd.

Léiríodh na tairbhí ón bhfillleadh ar an bhfás i líon na bpaisinéirí agus ón bhfóirdheontas breise le soláthar i dtoradh phróiseas an Údaráis chun táillí a shocrú don bhliain 2016. Ní fheicfidh an chuid is mó de na custaiméirí aon mhéadú ina gcuid táillí sa bhliain 2016. Is measartha iad na méaduithe inar deonaíodh iad. Ar ndóigh is amhlaidh a bhainfidh custaiméirí Chárta Leap chun tairbhe a bhaint as táillí níos ísle le hais na gcustaiméirí airgid.

Is cuid thábhachtach iad na seirbhísí bus poiblí a oibríonn oibreoirí bus tráchtála ar cheadúnas ag an Údarás, de chuid na tairisceana iompair phoiblí foriomláine go náisiúnta. Cé nár thosaíomar ag bailiú eolais staitistiúil ó na hoibreoirí tráchtála úd ach le deireanas, chonacthas treocht aníos i líon na n-aistear paisinéirí ar na seirbhísí úd freisin. Ba shaincheist shuntasach don Údarás i rith an chéad leath den bhliain 2015 é cinneadh Bhus Éireann chun roinnt dá seirbhísí bus Luasbhealach ó roinnt ceantar chun achair cheann ceann aistear ní ba ghasta a sholáthar. D'fhreagair an tÚdarás go gasta chun a chinntiú nach bhfágfaí na custaiméirí sna ceantair i gceist gan bealach ar bith chun dul chuig an obair nó gnómháíochtaí sóisialta agus chun teacht abhaile uathu. Bhual an tÚdarás le leasanna áitiúla chun a chinntiú go dtuigtear a n-éilimh agus go dtugtar iad san áireamh um sholáthar seirbhísí bus malartacha.

Tá an Cárta Leap bunaithe go maith anois mar an bealach is áisiúla, is sláine agus is costéifeachtaí chun íoc as an iompar poiblí beag beann an úsáideoir rialta nó ócáideach den iompar poiblí atá iontu. Tá an Cárta Leap ag cumasú an Údaráis anois chun struchtúir tháillí a chuíchóiriú agus a shimpliú, agus chun táillí speisialta a thairiscint do lucht sprice áirithe ar nós leanaí scoile agus cuairteoirí chun na hÉireann.

Bhain an Cárta Leap garsprioc shuntasach i rith na bliana 2015 le heisiúint an mhilliúnú cárta. Baineadh an garsprioc shuntasach sin amach ní ba lú ná ceithre bliana tar éis a seolta. Tugadh isteach an Cárta Leap chuig Luimneach agus Port Láirge, rud a chiallaigh go bhfuil sé ar fáil anois sna cúig cheantar uirbeacha is mó sa Stát. Athdhearadh láithreán gréasáin an Chárta Leap chun is go mbeadh sé ní b'áisiúla do chustaiméirí. Táthar tar éis tosú ar shaothar freisin i leith tionscadail chun cur ar chumas na gcustaiméirí Chárta Leap chun breisiú creidmheasa a fháil ar a gCárta Leap ach leas a bhaint as fón cliste.

Tá fás ag teacht go leanúnach freisin ar íoslódálacha aipeanna custaiméirí éagsúla an Údaráis, agus sháraigh siad an sprioc 500,000 faoi dheireadh na bliana 2015. Tugadh chun críche athdhearadh mór d'Aip Real Time Ireland.

Céadtugadh isteach an t-ainm branda do sheirbhísí bus agus iarnróid chomhtháite - Iompar d'Éirinn - thiar sa bhliain 2010. Bunaíodh an láithreán gréasáin Iompar d'Éirinn ag an tráth céanna chun foinse údarásach faisnéise iompair phoiblí chomhtháite a sholáthar. Thángthas ar chinneadh i rith na bliana 2015 chun an branda a athnuachan agus bunaíodh suaitheantas nua Iompar d'Éirinn lena leas thar gach bonneagar agus faisnéis iompair phoiblí ar conradh.

Ba cheann de na heochairfhorbairtí le blianta beaga anuas é an cinneadh chun dul ar aghaidh leis an Luas Tras-Chathrach. Is trí nascadh na línte Luas reatha agus trí shíneadh an chórais ar thaobh thuaidh Bhaile Átha Cliath a chinnteoidh Luas Tras-Chathrach, ach a mbeidh sé críochnaithe, go leanfar ar aghaidh leis an teist d'fhás tréan i líon na bpaisinéirí ar sheirbhísí Luas. Leanadh ar aghaidh leis na hoibreacha do Luas Tras-Chathrach i rith na bliana 2015. Ba gharsprioc mhór é críochnú na n-oibreacha atreoraithe fónais, rud a chumasaigh tosú na n-oibreacha leagtha rianta. Cuireadh ordú i gcomhair tramanna nua chun an méadú ionchasach san éileamh ar sheirbhísí Luas a shásamh.

Teastóidh athruithe buana do na socruithe bainistithe tráchtála i Lár Chathair Bhaile Átha Cliath ó thabhairt isteach an Luas Tras-Chathrach. B'amhlaidh dá réir a chomhfhoilsigh an tÚdarás agus Comhairle Chathair Bhaile Átha Cliath tograí d'athruithe lena gcinnteofar gur féidir leis an iompar feidhmiú go héifeachtúil i lár na cathrach i gcomhar leis an ngníomhaíocht miondíola agus tráchtála.

Is limistéar mór infheistíochta go fóill é an cabhlach busanna ag an Údarás i bhfianaise róil rithábhachtaigh an mhóid bhusanna go náisiúnta. Seachadadh nócha bus dhá urlár do Bhus Átha Cliath i rith na bliana, arna gcistiú ag an Údarás. I gcás Bhus Éireann, chuaigh 57 bus nua i mbun seirbhíse i rith na bliana 2015, le 63 feithicil breise dlite dá seachadadh go luath sa bhliain 2016.

Chríochnaigh an tÚdarás a chuid saothair i rith na bliana 2015 chun rogha iompair phoiblí fhadtéarmaigh iomchuí a aithint chun fónamh do thuaisceart Bhaile Átha Cliath. Ghlac an Rialtas i mí Mheán Fómhair le moladh an Údaráis d'fhorbairt Mheitreo Thuaidh nua ag costas €2.43 billiún. Táthar ag dúil go gcuirfear tús le tógáil na seirbhíse nua sa bhliain 2021, agus go dtiocfaidh sí i mbun oibre sa bhliain 2026.

Chuir an tÚdarás bailchríoch i rith na bliana 2015 le caighdeán nua do dheardh cuailí stadanna bus agus na faisnéise a sholáthrófaí ag na stadanna bus. Cuireadh tús le rolladh amach an chláir náisiúnta sin i gCorcaigh. D'fhorbraíomar beartas freisin um sholáthar scáthlán bus. Teastaíonn clár infheistíochta buan sna stadanna agus scáthláin bhus ámh ag leibhéal infheistíochta níos airde ná an cistiú reatha, rud a d'fhéadfadh tairbhí móra a sheachadadh do chustaiméirí iompair phoiblí.

Is eochairfheidhm den Údarás í ullmhú straitéise iompair fadtéarmaí do Mhórchearantar Bhaile Átha Cliath. Is é an cuspóir atá leis ná chun na bearta iompair a theastaíonn chun tacú leis an bpróiseas pleanála agus forbairt thar achar 20 bliain a chinntiú i dtéarma leathana. Tuigtear go maith ag an iarraidh seo na hiarmhairtí diúltacha a bhaineann le dínascadh idir an t-iompar agus an phleanáil úsáide talún. Áirítear leo an róshíneadh uirbeach ar deacair don iompar poiblí chun fónamh dó, óna dtagann comaitéireacht mhéadaithe le carranna thar achair níos faide. Is féidir le forbairt straitéise iompair fhadtéarmaigh cur ar ár gcumas chun gníomhú in aghaidh na n-iarhairtí úd, agus is é an cleachtas coitianta go hidirnáisiúnta í.

Rinneadh lear mór saothair i leith ullmhú Dréacht-Straitéis Iompair sa bhliain 2015. Tháinig an iarracht sin chun deiridh i mí na Nollag le nuair a ghlac Bord an Údaráis leis an Dréacht-Straitéis agus nuair a cuireadh faoi bhráid an Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt go foirmiúil í. Tá an tÚdarás buíoch den iliomad eagrais agus daoine aonair a ghlac a gcuid ama chun rannchur leis na próisis chomhairliúcháin phoiblí.

Sholáthair an tÚdarás cistiú arís sa bhliain 2015 chun cúnamh le soláthar feithiclí inrochtana do chathaoir rothaí d'earnáil na dtacsaithe. Tá an tÚdarás ag díriú chun is go mbeidh 10% den fhliú tacsaithe inrochtana do chathaoir rothaí faoin mbliain 2020.

Chonacthas an chéad bhliain iomlán d'oibriú na scéimeanna rothar poiblí i gCorcaigh, Gaillimh agus Luimneach sa bhliain 2015. Sháraigh líon na síntiúsóirí na réamhaisnéisí trí chéile. Cé go bhfacthas cruthúnas maith i scéim Chorcaí, ba laige iad scéimeanna na Gaillimhe agus Luimnigh le leibhéil úsáide ní ba lú. Bainfidh an tÚdarás leas as an taithí a gnóthaíodh chun feabhsuithe a cheapadh agus a chur chun feidhme.

Leanadh ar aghaidh le hathstruchtúrú na seirbhísí iompair i rith na bliana 2015. Is éard is cuspóir leis an bpróiseas athstruchtúrúraithe ná chun seirbhísí feabhsaithe a sholáthar ar comhtháite leis an ngréasán iompair phoiblí níos forleithne iad. Tugadh athchumrú na n-eagrais a bhí rannpháirteach i bpleanáil agus i seachadadh na seirbhísí bus faoin tuath chun críche go rathúil agus cuireadh tús le próiseas tairisceana d'oibriú roinnt seirbhísí bus tuaithe.

Achtaíodh an tAcht um Chlampáil Feithiclí 2015, lena dtugtar freagracht don Údarás as rialachán na clampála feithiclí go náisiúnta, i rith na bliana 2015. Tá an tÚdarás ag súil leis an bhfeidhm nua sin a chleachtadh i gcaitheamh na bliana 2016.

Ar deireadh, ba mhaith liom aitheantas a thabhairt don chaidreamh oibre dearfach agus cuiditheach atá ag an Údarás leis na geallsealbhóirí ilíocha dá chuid, lena mbaineann tábhacht shoiléir do sheachadadh córais iompair fhíor-chomhtháite.

Anne Graham, Príomhfheidhmeannach

Meitheamh 2016

Sracfhéachaint ar an mbliain

Eanáir

- › Tosach an phróisis tairisceana iomaíoch do roinnt bealaí bus ar Conradh
- › Leithdháiltear €17.5 milliún do thionscadail iompair inbhuanaithe sna cathracha réigiúnacha

Feabhra

- › Seoltar na lascaine táillí Leap 90
- › Leithdháiltear €26 milliún do thionscadail iompair inbhuanaithe i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath
- › Éiríonn an Cárta Leap ar fáil i Luimneach

Bealtaine

- › Tugtar cuireadh do thairiscintí i gcomhair seirbhísí bus nua ar Conradh i gCill Dara agus i gCill Chainnigh
- › Tosaíonn an tógáil ar bhealach rothaithe agus promanáid do choisithe idir Cluain Tarbh agus Cill Fhionntain

Meitheamh

- › Tugtar isteach ceamaraí sábháilteachta chun dul i ngleic le sárú soilse dearga ag acomhal mór Luas
- › Seoladh Aipe feabhsaithe *Real Time Ireland*
- › Forbraítear Staidéar Iompair Lár Chathair Bhaile Átha Cliath i gcomhar le Comhairle Chathair Bhaile Átha Cliath

Meán Fómhair

- › Tugann an Rialtas don Mheitreo Thuaidh
- › Tugtar chun críche saothar chun caolas fadtéarmach don iompar poiblí a bhaint ar thaobh thuaidh Bhaile Átha Cliath

Deireadh Fómhair

- › An chéad táthú de rianta iarnróid Tras-Chathrach Luas
- › Foilsiú cinntiúcháin táillí iompair phoiblí don bhliain 2016
- › Comhairliúchán Poiblí faoin Dréacht-Straitéis Iompair do Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath 2016-2035

2015

Márta

- › Fógraítear athstruchtúrú na seirbhísí bus ar conradh i Loch Garman & Port Láirge
- › Dámhachtainí le cuideachtaí agus coláistí a thacaíonn leis an taisteal inbhuanaithe

Aibreán

- › Eisítear an milliúnú Cárta Leap
- › Tagann an méadú sna huastáillí tacsáí i bhfeidhm
- › Seoltar feachtas Frith-Chiníochais faoi sheirbhísí iompair phoiblí

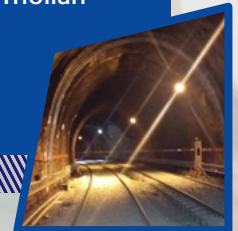
Iúil

- › Seoltar scéim deontas do thacsaithe inrochtana do chathaoir rotha
- › Tugtar coicís taistil shaoir in aisce do leanaí a úsáideanna an Cárta Leap

Lúnasa

- › Tosach príomh-oibreacha leagan rianta don Luas Tras-Chathrach
- › Dámhachtain conarthaí tógála d'oibreacha athchóirithe Thollán Pháirc an Fhionnuisce

Samhain

- › Ordaítear tramanna nua don Luas Tras-Chathrach
- › Éiríonn an Cárta Leap ar fáil i bPort Láirge

Nollaig

- › Buann an tÚdarás Náisiúnta Iompair gradam ag na Gradaim Náisiúnta um Sholáthar agus Slabhra Soláthair 2015

01

Seirbhísí bus agus iarnróid a sheachadadh

B'amhlaidh don dara bliain as a chéile a glacadh beagnach 8 milliún aistear breise ag paisinéirí ar fud na bpríomhoibreoirí bus agus iarnróid.

Seirbhísí ar Conradh

Tá an tÚdarás tar éis dul i mbun conarthaí seirbhísí iompair phoiblí le réimse oibreoirí iompair phoiblí, idir chinn leis an Stát agus chuideachtaí príobháideacha, um sholáthar seirbhísí bus agus iarnróid arb éigeantach go sóisialta iad ach nach inmharthana ar bhonn tráchtála i gcónaí iad. Is amhlaidh dá réir a áirítear go ginearálta leis na conarthaí úd fócaíochtaí le hoibreoirí chun fíorchostas sholáthar na seirbhísí a shásamh. Is minic a thagraítear do na seirbhísí sin mar Oibleagáid Seirbhíse Poiblí nó seirbhísí “PSO”.

Is ann do dhá chineál conartha do sheirbhísí iompair phoiblí. Is iad sin:-

1. Conarthaí glanchostais faoina gcoinníonn an t-oibreoir fáiltas táillí na bpaisinéirí. Tagann conarthaí an Údaráis le Bus Átha Cliath, Bus Éireann agus Iarnród Éireann sa chatagóir seo;
2. Conarthaí glanchostais faoina gcoinníonn an tÚdarás fáiltas táillí na bpaisinéirí. Tagann gach conradh dá lorgaítear tairiscintí iomaíocha sa chatagóir sin, lena n-áirítear an conradh iarnróid éadroim Luas¹.

Bronntar roinnt conarthaí gan próiseas tairisceana iomaíoch. Tugtar Conarthaí Bronnta Díreacha orthu siúd. Is conarthaí 5 bliana iad sin le Bus Átha Cliath agus le Bus Éireann, agus 10 mbliana le hIarnród Éireann. Sásaíonn gach conradh na ceanglais ámh a leagtar síos i Rialachán AE 1370/2007 i leith seirbhísí iompair do phaisinéirí poiblí trí iarnród agus ar an mbóthar.

Soláthraítear i dTábla 1 mionsonraí de sheirbhís ar conradh agus de na híocaíochtaí a tugadh d’oibreoirí na seirbhísí úd. Leagtar amach i dTábla 2 feidhmíocht airgeadais Luas.

Tábla 1 – Íocaíochtaí conartha le hoibreoirí iompair phoiblí (€m)

Oibreoir	Cineál Conartha	2014 Íocaíochtaí Conarthacha	2015 Íocaíochtaí Conarthacha	2015 Méadú / (Laghdú)
Bus Átha Cliath	Glanchoistas Conartha	60.04	57.70	(2.34)
Iarnród Éireann	Glanchoistas Conartha	117.37	98.16	(19.21)
Bus Éireann	Glanchoistas Conartha	34.39	33.71	(0.68)
M&A Coaches Limited	Ollchoistas Conartha	0.15	0.15	0
Whartons Travel	Ollchoistas Conartha	0.03	0.07	0.04
Bernard Kavanagh and Sons	Ollchoistas Conartha	-	0.05	0.05
Bus Éireann (Bealach 817)	Ollchoistas Conartha	-	0.02	0.02
Iomlán		211.98	189.86	(22.12)

Tábla 2 – Feidhmíocht Airgeadais Oibríochtaí Luas

Oibreoir	2014 Barrachas Oibríúcháin (€m)	2015 Barrachas Oibríúcháin (€m)
Transdev Ireland	1.94	4.28

¹ Ba é an tÚdarás i gcomhar le Bonneagar Iompair Éireann a chomhbhronn conradh oibríúcháin Luas. Shann an tÚdarás bainistiú laethúil conartha oibríúcháin Luas do Bhonneagar Iompair Éireann.

Tairiscintí a Lorg do Sheirbhísí ar Conradh

Bronnadh na conarthaí nua seo a leanas do sheirbhísí iompair phoiblí sa bhliain 2015 tar éis próiseas tairisceana iomaíoch:-

- Bus Éireann, um sholáthar seirbhís bus idir Caisleán an Chomair agus An Nás; agus
- Bernard Kavanagh and Sons Limited, um sholáthar seirbhísí bus idir Cill Chainnigh agus Baile Átha Cliath.

Ba é cinneadh Bhus Éireann chun a gcuid seirbhísí bus *Luasbhealach* tráchtála a tharraingt siar ó roinnt bailte idirmheánacha an cúla do bhronnadh na gconarthaí seo, á bhfágáil gan leibhéal leordhóthanach iompair phoiblí go héifeachtach. Ba tar éis athbhreithniú mionsonraithe, lenar áiríodh comhairliúchán le leasanna áitiúla, a chinn an tÚdarás gurbh ann d'éileamh sóisialta i gcomhair seirbhíse bus do na bailte úd. Tháinig na seirbhísí ionaid (ainmnithe mar Bhealach 817), arb inrochtana do chathaoir rothaí iad, i mbun oibre i mí Lúnasa.

Chuir an tÚdarás tús foirmiúil i mí Eanáir leis an bpróiseas tairisceana poiblí do thuairim 10% de na seirbhísí bus a sholáthraíonn Bus Átha Cliath agus Bus Éireann i láthair na huaire. Foilsíodh fógraí réamhcháilithe tairisceana in Iris Oifigiúil an AE d'oibriú na mbealaí ábhartha i mBaile Átha Cliath, Cill Dara agus Port Láirge. Chinn an tÚdarás ina dhiaidh sin ámh chun na bealaí bus a rabhthas chun tairiscintí a lorg ina leith i bPort Láirge a leasú. B'amhlaidh dá réir a foilsíodh fógra tairisceana réamhcháilithe leasaithe do na bealaí i bPort Láirge i mí Iúil.

Faoi dheireadh na bliana:-

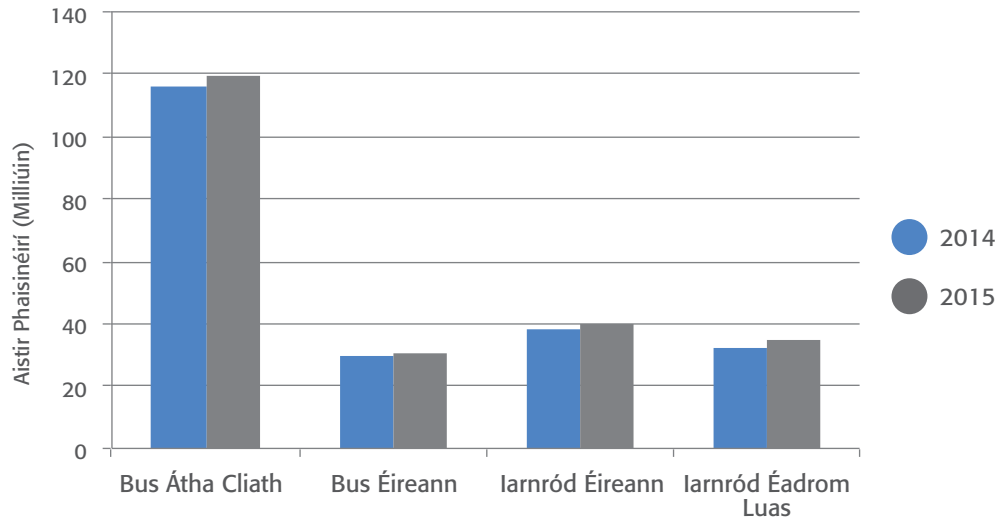
- Bhíodhas tar éis próiseas réamhcháilithe do sheirbhísí i mBaile Átha Cliath a thabhairt chun críche agus bhíodhas tar éis seisear iarrthóirí ar chur ar ghearrliosta;
- Tugadh chun críche den chuid ba mhó breithmheas na n-aighneachtaí réamhcháilithe do bhealaí i gCill Dara;
- Bhíodhas ag coinneáil ar aghaidh le breithmheas na n-aighneachtaí réamhcháilithe do bhealaí i bPort Láirge;
- Bhí an saothar ar siúl um ullmhú na cáipéisíochta tairisceana éigeantaí.

Fás i Líon na bPaisinéirí ar Sheirbhísí Conartha

Choinnigh na seirbhísí a soláthraíodh faoi na príomhchonarthaí do sheirbhísí iompair phoiblí orthu ag teacht aniar ón meath i líon na n-aistear paisinéirí a chonacthas i rith an chúlaith eacnamaíoch. B'amhlaidh don dara bliain as a chéile a glacadh beagnach 8 milliún aistear breise ag paisinéirí ar fud na bpríomhoibreoirí (féach Tábla 3). Tá an líon sin fós timpeall 40 milliún aistear paisinéirí faoin líon thiar sa bhliain 2007 ámh.

Tábla 3 – Aistir phaisinéirí bliantúla ar sheirbhísí conartha (milliúin)

Bliain	Bus Átha Cliath	Bus Éireann	Iarnród Éireann	Iarnród Éadrom an Luas	Iomláin
2014	116.26	29.69	37.80	32.61	216.36
2015	119.82	30.23	39.66	34.60	224.31
Athrú céatadánach	+3.1	+1.8	+4.9	+6.1	+3.7

Figiúr 1 – Aistir Phaisinéirí de réir Oibreora (2014 agus 2015)

Feidhmíocht na nOibreoirí ar Conradh

Taispeántar i dTábla 4 an treocht i gciliméadair fheithicle arna n-oibriú ag na príomhoibreoirí a sholáthraíonn conarthaí iompair phoiblí seirbhísí bus agus iarnróid.

Tháinig cealú roinnt de sheirbhísí Iarnród Éireann agus Bhus Átha Cliath i rith na bliana mar thoradh ar ghníomhaíocht thionsclaíoch. Níor soláthraíodh seirbhísí bua ar feadh dhá lá i mí na Bealtaine, agus níor soláthraíodh seirbhísí iarnróid le linn maidin amháin i mí Dheireadh Fómhair. Rinneadh asbhaint iomchuí sa dá chás ón íocaíocht a bhí dlíthe do na hoibreoirí faoi théarmaí a gconarthaí leis an Údarás.

Shásaigh iontaofacht agus poncúlacht na seirbhísí faoi mar a thuairisc na hoibreoirí na spriocanna feidhmíochta go ginearálta a leagadh amach ina gconarthaí leis an Údarás. Leagtar amach i dTábla 5 go 9 an meántorthaí bliantúla do leibhéil feidhmíochta seirbhíse sa bhliain 2015.

Lean an tÚdarás ar aghaidh leis an saothar um monatóireacht agus tuairisciú feabhsaithe d'fheidhmíocht oibreoirí, a áireofar leis na conarthaí reatha agus nua ón mbliain 2016 ar aghaidh.

Tábla 4 – Ciliméadair fheithicle oibríthe bliantúla (milliúin)

Bliain	Bus Átha Cliath	Bus Éireann	Iarnród Éireann	Transdev Ireland - Luas
2014	48.71	32.94	15.97	3.67
2015	49.04	33.76	15.97	3.66
Athrú céatadánach	+1.1	+2.5	0.0	-0.3

Tábla 5 – Feidhmíocht Iarnród Éireann os coinne spriocanna (2015)

Catagóir	Tomhas	Sprioc (céatadán)	Toradh (céatadán)
Iontaofacht	Céatadán na seirbhísí sceidealaithe a oibrítear	99	99.9
Poncúlacht	Céatadán na dtraenacha ag oibriú laistigh de spriocanna poncúlachta:-		
	➤ Seirbhísí Idir-Chathrach (ag teacht laistigh de 10 nóiméad)	90	96.9
		92	98.3
	➤ Seirbhísí Comaitéirí agus DART buaice (ag teacht laistigh de 10 nóiméad)		
		87	97.0
	➤ Seirbhísí Comaitéirí agus DART seach-bhuaice (ag teacht laistigh de 5 nóiméad)		

Tábla 6 – Feidhmíocht Bhus Átha Cliath os coinne spriocanna (2015)

Catagóir	Tomhas	Sprioc (céatadán)	Toradh (céatadán)
Iontaofacht	Céatadán na bhfeithiclí i mbun seirbhíse	98	98.9
Iontaofacht	Céatadán na ndualgas tiománaí a oibrítear	98	99.3
Iontaofacht	Céatadán na seirbhísí ag fágáil an árais cheann aistir laistigh de 5 nóiméad den am imeachta de réir an tráthchláir	95	96.2

Tábla 7 – Feidhmíocht Bhus Éireann os coinne spriocanna (2015)

Catagóir	Tomhas	Sprioc (céatadán)	Toradh (céatadán)
Iontaofacht	Céatadán na bhfeithiclí i mbun seirbhíse	98	99.7
Iontaofacht	Céatadán na ndualgas tiománaí a oibrítear	98	100
Poncúlacht	Céatadán na seirbhísí ag fágáil an árais cheann aistir laistigh de 5 nóiméad den am imeachta de réir an tráthchláir:-		
	➤ Seirbhísí Iompair Chéime (10 nóiméad)	95	97.0
	➤ Seirbhísí Chathair Chorcaí (5 nóiméad)	90	95.8
	➤ Seirbhísí Chathair Luimnigh / na Gaillimhe / Phort Láirge (5 nóiméad)	87	95.3
	➤ Seirbhísí Comaitéireachta Bhaile Átha Cliath (10 nóiméad)	95	95.8

Tábla 8 - Feidhmíocht Luas (2015)

Catagóir	Tomhas	Sprioc	Toradh
Iontaofacht	Céatadán na seirbhísí a seachadadh de réir an tráthchláir	100%	99.14%
Poncúlacht	Nóiméid chailte de bharr moilleanna	0 nóiméad	2,081 nóiméad

Tábla 9 – Feidhmíocht ag oibreoirí conartha eile (2015)

Oibreoir (Bealach)	Tréimhse	Catagóir	Tomhas	Sprioc (céatadán)	Toradh (céatadán)
M&A Coaches Limited (828/828X)	Eanáir go Nollaig	Iontaofacht	Céatadán na seirbhísí sceidealaithe a oibrítear thar an mbealach iomlán	98	100
		Poncúlacht	Céatadán na seirbhísí ag fágáil an árais cheann aistir laistigh den sprioc-imeall d'am imeachta de réir an tráthchláir	95	100
Whartons Travel Limited (975)	Idir Meán Fómhair agus an Nollaig amháin	Iontaofacht	Céatadán na seirbhísí sceidealaithe a oibrítear thar an mbealach iomlán	98	100
		Poncúlacht	Céatadán na seirbhísí ag fágáil an árais cheann aistir laistigh den sprioc-imeall d'am imeachta de réir an tráthchláir	95	100
Bernard Kavanagh and Sons Limited (817)	Idir Lúnasa agus an Nollaig amháin	Iontaofacht	Céatadán na seirbhísí sceidealaithe a oibrítear thar an mbealach iomlán	99	100
		Poncúlacht	Céatadán na seirbhísí ag fágáil an árais cheann aistir laistigh den sprioc-imeall d'am imeachta de réir an tráthchláir	98	100
Bus Éireann (817)	Idir Lúnasa agus an Nollaig amháin	Iontaofacht	Céatadán na seirbhísí sceidealaithe a oibrítear thar an mbealach iomlán	99	100
		Poncúlacht	Céatadán na seirbhísí ag fágáil an árais cheann aistir laistigh den sprioc-imeall d'am imeachta de réir an tráthchláir	98	79.5 ²

2 Tógadh asbhaint iomchuí den focaíocht a bhí dlíte do Bhus Éireann faoi théarmaí a gconartha leis an Údarás de bharr mhainneachtain na Cuideachta chun a sprioc feidhmíochta a shásamh.

Táillí ar Sheirbhísí Conartha

Is é an tÚdarás a bhíonn freagrach as cinntiú na dtáillí a ghearrann:-

- oibreoirí a sholáthraíonn seirbhísí faoi na Conarthaí Bronnta Díreacha (Bus Átha Cliath, Bus Éireann agus Iarnród Éireann); agus
- Bonneagar Iompair Éireann i ndáil le Luas.

Socraítear na táillí go bliantúil leis an aidhm chun tacaíocht na gcustaiméirí agus líon na bpaisinéirí a chothabháil, agus chun cobhsaíocht airgeadais do na hoibreoirí a chinntiú. Thug an tÚdarás faomhadh i mí Dheireadh Fómhair do réimse mionathruithe táillí a tháinig i bhfeidhm an 1 Nollaig 2015 - féach Tábla 10.

Is iondúil go gcinntítear táillí i ndáil le seirbhísí conartha eile le linn an phróisis tairisceana chun na seirbhísí úd.

Tábla 10 – Athruithe Faofa um Tháillí (2015)

Seirbhís	Cineál Táille	Athrú
Bus Átha Cliath	Ticéid mhíosúla agus bliantúla Bhus Átha Cliath	0.0%
	Leap singil d'Aosach	0.0%
	Táillí airgid	-3.6 chuig 5.9%
	Ticéid réamhíoctha agus Bhus Oíche	0.0% chuig 4.0%
	Táillí Chárta Leap do Leanáí	0.0%
	Leap agus airgead leanáí scoile	2.7% chuig 5.3%
	Ticéid mhíosúla agus bliantúla Iloibreoirí	2.6% chuig 2.9%
Bus Éireann	Ticéid mhíosúla agus bliantúla Bhus Éireann	-2.9% chuig 5.0%
	Airgead & Leap Leanáí Iompair Chéime	-4.5% chuig 0.0%
	Airgead & Leap Mac léinn Iompair Chéime	-4.9% chuig 2.0%
	Airgead & Leap Aosach Iompair Chéime	0.8% chuig 5.0%
	Táillí airgid chathrach	3.4% chuig 5.3%
	Táillí Leap cathrach	-1.7% chuig 0.0%
	Ticéid réamhíoctha	-5.0% chuig 5.0%
	Táillí míosúla agus bliantúla iloibreoirí réigiún Chorcaí	-10.7% chuig 0.0%
	Táillí míosúla agus bliantúla iloibreoirí eile	2.9% chuig 3.0%
	Táillí seirbhísí baile	-13.0% chuig 6.2%
Iarnród Éireann	Ticéid mhíosúla agus bliantúla lena n-áirítear ticéid iloibreoirí seachas réigiún Chorcaí	0.0% chuig 3.0%
	Táillí míosúla agus bliantúla iloibreoirí réigiún Chorcaí	-10.7% chuig 0.0%
	Ticéid airgid d'Aosach sa Chrios Turais Ghairid (Baile Átha Cliath)	1.9% chuig 4.2%
	Táillí Chárta Leap	1.7% chuig 2.7%
	Ticéid Réamhíoctha sa Chrios Turais Ghairid (Baile Átha Cliath)	1.8% chuig 4.0%
	Táillí Idir-Chathrach	0.0% chuig 3.0%
Luas	Ticéid mhíosúla agus bliantúla lena n-áirítear ticéid iloibreoirí	0.0% chuig 7.1%
	Táillí airgid	0.0% chuig 5.6%
	Táillí Chárta Leap	0.0% chuig 3.5%
	Ticéid réamhíoctha	0.0% chuig 4.0%

Athruithe do na Seirbhísí Conraithe

Athbhreithnítear go rialta na seirbhísí bus agus iarnróid a sholáthraítear faoi chonarthaí seirbhísí iompair phoiblí chun freagairt d'athruithe san éileamh agus caithfidh an tÚdarás gach athrú a fhaomhadh roimh a bhforfheidhmiú.

Bhreithnigh an tÚdarás 111 togra sa bhliain 2015 d'athruithe sna seirbhísí bus agus iarnróid, ar faomhadh 108 acu agus nár faomhadh 1 acu. Ní raibh breithniú fhuílleach an 2 thogra tagtha chun críche faoi dheireadh na bliana. Tugtar miondealú de réir oibreora i dTábla 11.

Tábla 11 – Athruithe do sheirbhísí conartha (2015)

Oibreoir	Bus Átha Cliath	Bus Éireann	Iarnród Éireann
Faofa	21	85	2
Leathfhaofa	0	0	0
Gan faomhadh	0	1	0
Iarchurtha	2	0	0

Cuirtear síos ar na príomhathruithe ar fud na n-oibreoirí sna hailt seo a leanas.

Bus Átha Cliath

- Oibríodh sceidil an tsamhraidh ar roinnt conairí idir mhíonna an Mheithimh agus Lúnasa chun an soláthar a thabhairt cothrom leis an éileamh laghdaithe ar iompar le linn laethanta saoire coláiste agus scoile;
- Tugadh isteach seirbhísí buaicuaireanta breise ar Bhealaí 66X agus 67X chun an t-éileamh méadaithe a shásamh;
- Tugadh isteach seirbhísí buaicuaireanta na maidine breise ar Bhealach 25B chun ailíniú ní ba dhíré chun Lár na Cathrach a oibriú do chustaiméirí ó Leamhcán Thiar; agus
- Tugadh isteach athruithe seirbhíse agus bealaigh bhreise chun éascú do thógáil an Luas Tras-Chathrach.

Bus Éireann (Cathracha Réigiúnacha)

- Taispeántar i dTábla 12 feidhmíocht na ngréasán bus le déanaí sna cathracha réigiúnacha;
- Tháinig fás gan staonadh ar tharraingt agus fáiltas i gCorcaigh i rith na bliana 2015, ach tá siad tar éis buaic a bhaint amach cheana féin i Luimneach, Gaillimh agus Port Láirge. Cuireadh tús leis an saothar um athbhreithniú fheidhmíocht na ngréasán uirbeach agus na pleanála chun cur leis na gnóthuithe agus chun na leasanna nár éirigh chomh maith céanna leo a athbhreithniú in athair.
- Cuireadh síneadh i gCorcaigh le roinnt pointí imeachta ar Bhealach 203 agus le gach pointe imeachta ar Bhealach 209A i gCorcaigh chuig an mbruachbhaile Leitheadach Mór; agus
- Rinneadh roinnt feabhsuithe do sheirbhísí mar fhreagra don úsáid mhéadaithe i nGaillimh. Méadaíodh minice na seirbhísí ar an Domhnach ar Bhealach 401 idir lár na cathrach agus Bóthar na Trá i rith an tsamhraidh.

Tábla 12 - Tionchar atheagrú sheirbhísí Bhus Éireann sna cathracha réigiúnacha³

Cathair	Corcaigh		Gaillimh		Luimneach		Port Láirge	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Paisinéirí (m)	10.86	11.75 (+8.2%)	4.09	4.0 (-2.0%)	2.84	2.82 (-0.7%)	0.85	0.83 (-2.5%)
Ioncam ó na táillí ⁴ (€m)	15.35	17.66 (+15.0%)	4.84	5.26 (+8.7%)	3.06	3.35 (+9.5%)	0.68	0.70 (+2.9%)

Bus Éireann (Seachas na Cathracha Réigiúnacha)

- Tar éis tarraingt siar gach seirbhís ar Luasbhealach tráchtála 7 Bhus Éireann idir Cluain Meala agus Corcaigh, cuireadh síneadh le Bealach 245 idir Baile Mhistéala agus Cluain Meala;
- Tar éis chealú Luasbhealach tráchtála 5 Bhus Éireann cuireadh síneadh le Bealach 132 idir An Tulach agus Bun Clóidí le nascanna - anonn chuig Inis Córthaidh á soláthar ag Nasc Áitiúil Loch Garman;
- Tar éis tarraingt siar gach seirbhís ar Luasbhealach tráchtála 7 Bhus Éireann idir Cluain Meala agus Corcaigh, tugadh isteach seirbhís idirnasctha nua (Bealach 245C) le Nasc Áitiúil Chorcaí idir Mainistir Fhear Maí agus Baile Mhistéala trí mheán Chill Dairbhre agus Gleannúir;
- Ba tar éis tarraingt siar gach seirbhís ar Bhealach 7 tráchtála Bhus Éireann ó Charraig na Siúire, a tugadh isteach seirbhís nasctha nua (Bealach 817C) le Nasc Áitiúil Cheatharlach-Chill Chainnigh idir Carraig na Siúire agus Gráinseach Mhóicléir ag soláthar nascanna le Luasbhealach tráchtála leasaithe Bhus Éireann Bealach x7 agus Bealach tráchtála JJ Kavanagh 717 do thaisteal ar aghaidh chuig Baile Átha Cliath; agus

- Ba tar éis chealú Bealach tráchtála 5 Bhus Éireann a tugadh isteach seirbhísí nasctha nua (Bealaí 368 agus 369) le Nasc Áitiúil Loch Garman idir Inis Córthaidh agus Ros Mhic Thriúin agus idir Inis Córthaidh, Bun Clóidí agus an Tulach.

Iarnród Éireann

- Tugadh isteach seirbhís leasaithe don samhradh sa tseirbhís idir Baile Átha Cliath agus Ros Láir, ag soláthar naisc ó theacht 18.00 an bháid farrantóireachta ó Fishguard/Abergwaun; agus
- Tugadh isteach seirbhís nua gan stad do mhoch na maidine idir Corcaigh agus Baile Átha Cliath.

³ Sonraí faighte ó Bhus Éireann⁴ Eisiaítear íocaíochtaí na Roinne Coimirce Sóisialaí faoin Scéim Saor-Thaistil

Ceadúnúchán na Seirbhísí Bus Tráchtála

Taispeántar sna staitisticí is déanaí don bhliain 2014 go bhfreagraíonn na seirbhísí bus poiblí tráchtála, faoi cheadúnú ag an Údarás, do thimpeall 12% de gach aistear paisinéirí a dhéantar trí bhus sa Stát. Tháinig líon na n-aistear paisinéirí ar sheirbhísí bus poiblí tráchtála aníos faoi 2.7% ar an mbliain 2013 trí chéile. Cé gur tháinig fás ar líon na n-aistear paisinéirí laistigh de Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath faoi 8% ámh, b'amhlaidh ar thit líon na n-aistear paisinéirí sa chuid eile den Stát faoi 7%.

Gníomhaíocht Ceadúnúcháin

The growth in passenger journeys as well as the work being done by the Authority to inform bus operators about bus licensing requirements and, where appropriate, to take enforcement action against non-compliant operators, is having a significant impact on bus licensing activity.

In 2015 the Authority experienced an increase of over 60% in licensing decisions compared to 2014. The growth in the number and complexity of cases led to an increase in the time taken by the Authority to make decisions. This is outlined in Table 13.

Rannpháirtíocht le hOibreoirí

D'fhoilsigh an tÚdarás bileog eolais i mí an Mhárta chun an próiseas ceadúnúcháin bhusanna a mhíniú i mBéarla díreach. Seoladh *Public Bus Passenger Services – A Brief Guide for Operators (Seirbhísí Paisinéirí Bus Poiblí – Treoir Ghairid d'Oibreoirí)* chuig ní ba mhó ná 1,800 oibreoir bus agus geallsealbhóirí eile. Foilsíodh ar láithreán gréasáin an Údaráis freisin í.

Chuir an tÚdarás tús freisin le seoladh feasachán rialta chuig gach oibreoir bus ceadúnaithe, leis an aidhm chun eolas nuashonraithe a sholáthar i leith forbairtí ceadúnúcháin chomh maith le haghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna ag teacht aníos ar imní d'oibreoirí iad.

Chuaigh an tÚdarás i rannpháirtíocht dhíreach le go leor oibreoirí busanna aonair maidir lena n-oibríochtaí reatha nó pleanáilte i rith na bliana. Creideann an tÚdarás gur eochairchuid d'fhorbairt chaidreamh an Údaráis le hoibreoirí bus ceadúnaithe atá sna cruinnithe aghaidh ar aghaidh.

Bhí athdhearadh mór den limistéar ceadúnúcháin bhusanna ar láithreán gréasáin an Údaráis ag teacht chun críche faoi dheireadh na bliana.

Gníomhaíocht Comhlíonta

Is éard is cuspóir leis an Údarás ná chun réimeas comhlíonta dian, cóir agus freagrúil a chur chun feidhme agus chun acmhainní a chur ar fáil dó san earnáil busanna ceadúnaithe.

Earcaíodh oifigigh comhlíonta breise agus comhordaitheoir comhlíonta i rith na bliana 2015.

Ghlac an tÚdarás cur chuige priacal-bhunaithe a dhíríonn na hoibríochtaí forghníomhaithe ar ghníomhaíocht le hoibreoirí atá ina bpríacal do shláine an chórais cheadúnaithe busanna nó do shábháilteacht na bpaisinéirí bus agus d'úsáideoirí bóithre eile.

Rinneadh ceaduithe ar 165 feithicil i gcaitheamh ní ba mhó ná 30 oibríocht monatóireachta a rinne an tÚdarás ina aonar nó i gcomhar le gníomhaireachtaí eile ar nós an tÚdarás um Shábháilteacht ar Bhóithre agus An Garda Síochána. Áiríodh leis na gníomhartha leantach agallaimh fhoirmiúla le hoibreoirí busanna agus cúlghairm ceadúnas i seilbh oibreoirí. Cúlghaireadh 14 ceadúnas san iomlán.

D'éisigh an tÚdarás 16 toghairm i gcomhair éagsúlacht cionta faoin Acht um Rialáil Iompair Phoiblí 2009. Éisteadh 7 gcás i gcaitheamh na bliana, ar éirigh leo go léir.

Díríodh béim ar leith sa bhliain 2015 ar shlánú an chomhlíonta ag na hoibreoí do thurais léim ann, léim amach i mBaile Átha Cliath le socruithe sábháilte do bhordáil agus imeacht na bpaisinéirí de na busanna i lár gnóthach na cathrach. Rinneadh monatóireacht comhlíonta chuimsitheach i gcomhar leis An Garda Síochána agus le Comhairle Chathair Bhaile Átha Cliath, ónar tháinig eisiúint 7 dtoghairm.

Bhunaigh an tÚdarás seoladh ríomhphoist saintiomanta chun éascú d'oibreoí busanna agus don phobal i gcoitinne ar mian leo gearáin nó moltaí a thabhairt i leith oibriú na seirbhísí busanna poiblí. Caitear go rúnda le gach comhfhreagras a fhaightear.

Athbhreithniú Ceadúnúcháin Bhusanna

Thosaigh an tÚdarás athbhreithniú d'oibriú na reachtaíochta a bhaineann le ceadúnúchán busanna faoi mar is gá le halt 25 den Acht um Rialúchán an Iompair Phoiblí 2009. Ní foláir don Údarás tuairisc a thaisceadh i leith torthaí an athbhreithnithe leis an Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt.

Tábla 13 – Gníomhaíocht ceadúnúcháin bhusanna (2015)

Cineál	Faighte	Tairgthe	Eisithe	Cealaithe	Diúltaithe	Iarratas a próiseáladh laistigh den tráthchlár táscach (%) ⁵
Iarratais Nua	223	200	186	43	11	59%
Leasuithe	186	93	181	17	7	55%
Aistrithe	11	0	12	0	0	gan bheith ar fáil
Athnuachainí	44	0	45	1	0	gan bheith ar fáil

Seirbhísí Bus Idirnáisiúnta

Is é an tÚdarás an t-údarás inniúil in Éirinn chun críocha Rialachán AE 1073 de 2009 i leith rialacha comónta do rochtain ar mhargadh idirnáisiúnta do sheirbhísí cóiste agus bus. Baineann eisiúint na n-údarúchán le hoibreoí bus Éireannacha leis seo chun seirbhísí bus lasmuigh den Stát a oibriú, agus chun comhlíonadh oibreoí bus ó thíortha eile a mhonatóireacht agus a shlánú nuair a fheidhmíonn siad laistigh den Stát. Taispeántar i dTábla 14 mionsonraí na n-údarúchán próiseáilte.

Tábla 14 – Gníomhaíocht ceadúnúcháin bhusanna idirnáisiúnta (2015)

Cineál	Faighte	Tairgthe	Eisithe	Cealaithe	Diúltaithe
Iarratais Nua	12	2	14	2	0
Leasuithe	8	0	11	0	0
Athnuachainí	9	0	9	0	0

⁵ Arna leagan amach i dTreoirínte an Údaráis do Cheadúnúchán Seirbhísí Bus do Phaisinéirí Poiblí (Samhain 2010)

Seirbhísí Iompair Thuaithe

Oibríodh ní ba mhó ná 242,000 seirbhís i rith na bliana 2015 faoin gClár Iompair Thuaithe agus leithdháileadh cistiú os cionn €10 milliún don Chlár.

Tugadh an chuid dheireanach d'athstruchtúrú mór sheachadadh na seirbhísí iompair thuaithe chun críche i rith na bliana 2015 nuair a tógadh seirbhísí iompair thuaithe i nDún Laoghaire-Ráth an Dúin agus i gCill Mhantáin isteach go rathúil san Aonad Comhordaithe Iompair Cheatharlach Chill Chainnigh. B'ionann líon deireanach na nAonad Comhordaithe Iompair agus 17 dá éis sin seachas 18 faoi mar a pleanáladh ar dtús. Tugadh comhaontuithe idir an tÚdarás agus na hAonaid Chomhordaithe Iompair nuabhunaithe chun críche i gcaitheamh na bliana. Soláthraítear le críochnú an phróisis athstruchtúraithe bunús níos éifeachtaí agus níos éifeachtúla do sholáthar na seirbhísí iompair thuaithe.

D'oibrigh an tÚdarás go dlúth leis na hAonaid Chomhordaithe Iompair chun tacú leis an dea-rialachas trí chéile agus chun forfheidhmiú na nósanna imeachta agus rialuithe éigeantacha a chinntiú.

Rinne na hAonaid Chomhordaithe Iompair athbhreithniú ar a seirbhísí reatha chun a chinntiú go rabhthas ag sásamh éilimh na bpaisinéirí leo. Rinneadh athruithe do roinnt seirbhísí tar éis an ghnó úd. Thionscain an tÚdarás athbhreithniú mór i dtreo dheireadh na bliana 2015 ámh ar sheirbhísí iompair thuaithe chun breithniú faoin raon feidhme d'fhorfheidhmiú seirbhísí nua nó leasaithe go ginearálta agus chun na costais dóchúla a aimsiú.

D'oibrigh grúpa oibre d'ionadaithe thar ceann na nAonad Comhordaithe Iompair leis an Údarás i bhforbairt Córais Bhainistíochta Iompair Chomhtháite chun córas lárnaithe a sholáthar do sceidealú bealaí agus d'áiríthint paisinéirí ar na seirbhísí. Rolladh an córas amach ina dhiaidh sin do na hAonaid Chomhordaithe Iompair. Leanadh ar aghaidh leis an saothar d'fhorbairt aipe do thiománaithe agus do phleanáil an ticéadaithe iomchuí do phaisinéirí.

Bhí an tÚdarás faoi dheireadh na bliana 2015 le cúnamh ó Oifig an tSoláthair Rialtais, tar éis próiseas réamhcháilithe a thionscnamh chun na hoibreoirí busanna a aithint arbh incháilithe iad chun tairiscint d'oibriú seirbhísí iompair thuaithe.

Ghlac an tÚdarás rannpháirt i gcomhphléanna faoi éilimh iompair thuaithe leis an nGrúpa Comhairleach Saineolach arna bhunú ag an Rialtas chun monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn agus chun comhairle a sholáthar i ndáil le forfheidhmiú na moltaí i dtuarascáil an Choimisiúin um Fhorbairt Eacnamaíoch sna Ceantair Thuaithe.

Tábla 15 – An Clár Iompair Thuaithe Aistir agus fáltais bhliantúla ó phaisinéirí

Bliain	Paisinéirí (milliúin)	Athrú céatadánach ar an mbliain roimhe sin	Caiteachas (€milliún)	Athrú céatadánach ar an mbliain roimhe sin
2014	1.76	+1.1	5.19	+11.4
2015	1.76	0	5.96	+14.8

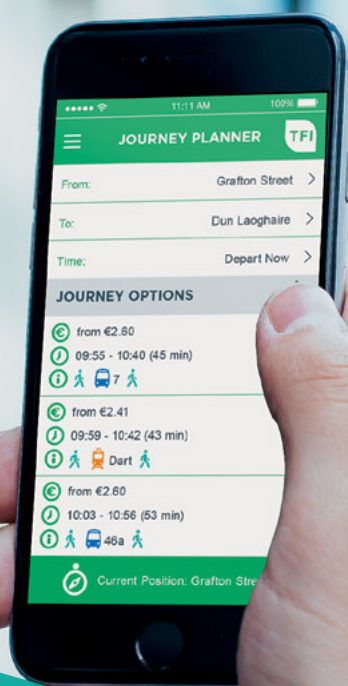
Íocaíochtaí faoin Scéim Saorthaistil

Bíonn an scéim saorthaistil a riarann an Roinn Coimirce Sóisialaí ar fáil faoi láthair do gach duine a chónaíonn sa Stát os cionn 66 bliain d’aois. Bíonn roinnt daoine faoi bhun 66 bliain d’aois incháilithe freisin. Aisíocann an Roinn Coimirce Sóisialaí na hoibreoirí bus agus iarnróid as costas an taistil a dhéanann paisinéirí le pasanna saorthaistil bhailí arna n-eisiúint ag an Roinn. Mar thoradh ar choigistiú an chistithe don scéim a cuireadh chun feidhme sa bhliain 2010 ámh, ní raibh na seirbhísí bua agus iarnróid a tugadh isteach ina diaidh sin incháilithe chun bheith rannpháirteach sa scéim.

D’aontaigh an Roinn Coimirce Sóisialaí sa bhliain 2015 chun an scéim saorthaistil a shíneadh chuig roinnt seirbhísí (Bealaí 817, 828 agus 975) arna soláthar ag oibreoirí bus tráchtála faoi chonarthaí seirbhísí iompair phoiblí leis an Údarás. Leithdháil an Roinn freisin €1.5 milliún chun an Chláir Iompair Thuaithe sa bhliain 2015.

02

Eispéireas an taistil a fheabhsú

Tá an tÚdarás tar éis tacar seirbhísí ar líne agus soghluaiste a fhorbairt chun cúnamh le húsáideoirí iompair phoiblí agus le rothaithe chun a gcuid aistear a phleanáil agus a dhéanamh.

An Cárta Leap

Chonacthas fás suntasach leanúnach i rith na bliana 2015 sa scéim ticéadaithe Chárta Leap chomhtháite. Díoladh beagnach 566,000 cárta agus b'ionann líon na gcártaí eisithe faoi dheireadh na bliana agus 1.43 milliún. Tháinig fás mear ar an tsaoráid bhreisithe, agus bhí ní ba mhó ná 13,000 úsáideoir gníomhach aici faoi dheireadh na bliana 2015.

Tá an Cárta Leap bunaithe go daingean anois mar an bealach is caoithiúla chun íoc as an iompar poiblí, agus lascainí a thabhairt ag an am céanna ar fiú beagnach 20% iad i gcomparáid le táillí airgid.

Cuireadh roinnt tionscnamh chun feidhme sa bhliain 2015, lenar áiríodh:-

- Síneadh an scéim Chárta Leap chuig seirbhísí Bhus Éireann i Luimneach agus i bPort Láirge;
- Críochnú na bhfeabhsuithe a theastaíonn chun comh-inoibritheacht na gCártaí Seirbhíse Poiblí leictreonacha arna n-eisiúint ag an Roinn Coimirce Sóisialaí leis an scéim Chárta Leap a chinntiú trasna na n-oibreoirí bus leis an Stát agus le húinéirí príobháideacha;
- Tugadh isteach réimse formhéadaithe Chártaí Cuairteoirí Leap dá dhíol ag Aerfort Bhaile Átha Cliath;
- Eisíodh os cionn 20,000 Cárta Leap do Leanaí saora in aisce le hiarratasóirí ar líne, agus soláthraíodh coicís saorthaistil do shealbhóirí cárta i gcaitheamh an tsamhraidh;
- Cuireadh tús le clár píolótach den ardán ticéadaithe android le Bus Loch Garman;
- An chéad chlár béite píolótach d'aip breisithe Chumarsáid Neas-Réimse (CNR) chun cur ar chumas úsáideoir Chárta leap chun breisiú nó ticéad a cheannach trí mheán fóin chliste CNR-chumasaithe, agus an breisiú bheith curtha chun feidhme an chlár láithreach bonn; agus
- Cuireadh síneadh leis an réimse táirgí Chárta Leap nuair a d'éirigh úsáid na creidmheasa taistil (i dteannta leis an réimse pasanna tréimhsiúla a bhíonn ar fáil cheana féin) ar fáil ar sheirbhísí iarnróid chomaitéirí.

Formhéadaíodh úsáid an Chárta Leap ar fud réimse oibreoirí bus príobháideacha ar fud na tíre. Tháinig Seirbhís Bus Naomh Caoimhín, Connect Chill Dhéagláin, Express Bus agus Citylink isteach inti le Matthews Coaches, Bus Loch Garman, Collins Coaches, Swords Express agus City Direct.

Tábla 16 – Staitisticí don Chárta Leap

Mír	2014	2015	Iomlán ón seoladh i mí na Nollag 2011 i leith
Cártaí díolta	469,000	565,659	1,433,751
Aistir inar úsáideadh Cártaí Leap ⁶	39 milliún	98 milliún	193 milliún
Pay-As-You-Go revenue	€74 milliún	€113 milliún	€251 milliún
Leap product revenue	€63 milliún	€87 milliún	€164 milliún

6 Eisiaítear aistir a glacadh ag baint úsáide as Pasanna Saorthaistil arna n-eisiúint ag an Roinn Coimirce Sóisialaí.

Eolas Fíor-Ama do Phaisinéirí (EFAP)

Soláthraítear an fhaisnéis i leith tráthanna teachta agus imeachta busanna agus traenacha i láthair na huaire do chustaiméirí ar éagsúlacht bealaí lena n-áirítear scáileáin leictreonacha ar an tsráid, aipeanna fóin chliste agus trí theachtaireacht téacs.

Dhírigh an tÚdarás agus na hoibreoirí iompair i gcaitheamh na bliana go tréan ar chinntiú na cobhsaíochta sonraí agus na cáilíochta sonraí a thugtar ar na scáileáin ar an tsráid.

Cuireadh réiteach óstála néalbunaithe RTPÍ nua chun feidhme, lena gcuimsítear an córas beo, córas tástála agus comhshaoil athshlánaithe tubaiste.

Lean an tÚdarás ar aghaidh ag déanamh suirbhé ar chruinneas an RTPÍ trí mhonatóireacht neamhspleách ag eatraimh ráithiúla.

Ghnóthaigh seirbhísí Bhus Átha Cliath ráta cruinnis 96% sa bhliain 2015. Chonacthas meánrátaí cruinnis imeachta idir 75% agus 80% sna suirbhéanna ar sheirbhísí Bhus Éireann i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath chomh maith le Corcaigh, Gaillimh, Luimneach agus Port Láirge. Aithníodh roinnt saincheisteanna córais a bhí ag dul i bhfeidhm ar cháilíocht na sonraí. Aithníodh an t-éileamh freisin chun cobhsaíocht sonraí a athsholáthar thar ghréasán Bhus Éireann.

Chríochnaigh an tÚdarás rolladh amach 63 scáileán RTPÍ breise i rith na bliana 2015 ag stadanna bus agus in áiteanna poiblí eile. Bhí 659 scáileán sráide i mbun oibre faoi dheireadh na bliana.

Ina theannta sin, bítear ag soláthar réscáileán lena n-áirítear RTPÍ agus faisnéis eile faoi sheirbhísí iompair phoiblí áitiúla gan staonadh sna háiteanna gnóthacha poiblí ar nós stáisiún traenach, ospidéal agus ollscoileanna. Suiteáladh 11 réscáileán breise sa bhliain 2015 ag institiúidí tríú leibhéal i gCorcaigh, Gaillimh, Má Nuad, Luimneach, Sligeach, Tamhlacht agus Port Láirge chomh le hOspidéal Ollscoile Chorcaí.

Tábla 17 – Scáileáin phaisinéirí fíor-ama i mbun oibre ag stadanna bus

Ceantar	Líon na scáileán i mbun oibre an 31 Nollaig 2015
Cathair Bhaile Átha Cliath	380
Dún Laoghaire-Ráth an Dúin	51
Fine Gall	46
Baile Átha Cliath Theas	45
An Mhí	14
Cill Dara	13
Cill Mhantáin	11
<i>Fo-lomlán do Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath</i>	<i>560</i>
Corcaigh	46
Gaillimh	19
Luimneach	16
Port Láirge	7
<i>Fo-lomlán do na Cathracha Réigiúnacha</i>	<i>88</i>
<i>Eile (m.sh. COBÁC, Aerfort Bhaile Átha Cliath)</i>	<i>11</i>
lomlán	659

Córas Bainistíochta Bonneagair Iompair Phoiblí

Táthar tar éis saothar ullmhaitheach a dhéanamh faoi fhorfheidhmiú bunachair shonraí um bainistiú sócmhainní iompair phoiblí d'aithint agus taifeadadh na faisnéise faoi shócmhainní seasta ar nós stadanna bus agus stáisiún iarnróid.

Pleanáil Aistear

Tá an tÚdarás tar éis tacar seirbhísí ar líne agus soghluaiste a fhorbairt chun cúnamh le húsáideoirí iompair phoiblí agus le rothaithe chun a gcuid aistear a phleanáil agus a dhéanamh. Is féidir rochtain a fháil ar na seirbhísí úd ar an láithreán gréasáin *Transport for Ireland* agus bíonn siad ar fáil mar aipeanna d'fhóin chliste freisin.

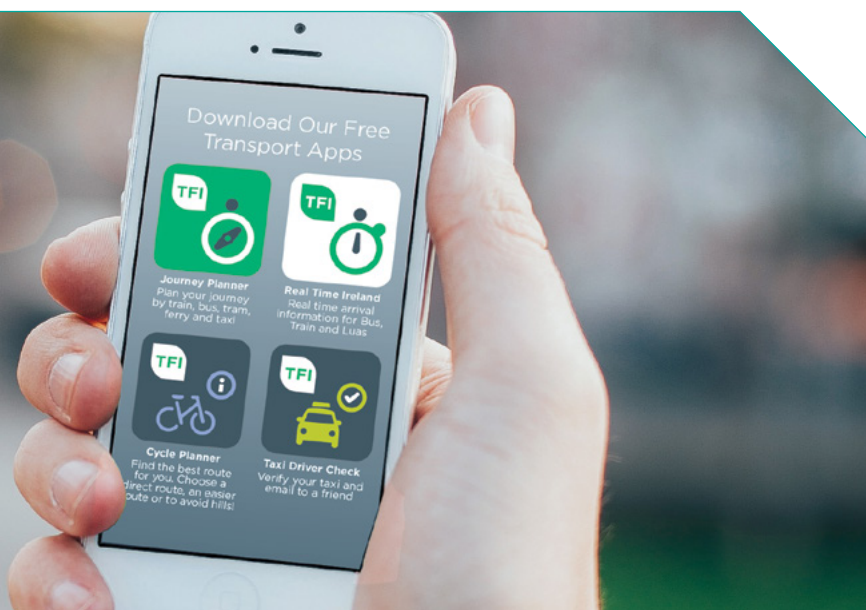
Rinneadh aip Real Time Ireland a athnuachan ó bhonn, agus soláthraítear anois í ar chomhéadan úsáideoirí nua-aimseartha i gcomhair na n-ardán is coitianta a bhíonn ar fáil (iPhone, Android agus Windows).

Cuireadh infhaighteacht rothar agus lotha fhíor-ama Dublin Bikes leis an bPleanáil Rothaíochta Transport for Ireland i rith na bliana 2015. Ligeann sí sin do chustaiméirí chun fruiliú rothar agus aistir iompair phoiblí a phleanáil le tairbhe na faisnéise is nuashonraithe.

Ba chúis iontais an ghníomhaíocht dá bharr sa bhliain 2015, leis an bPleanálaí Aistir ag áireamh os cionn 15 milliún plean aistir i rith na bliana 2015, agus ag láimhseáil thar 75 milliún iarratas ginearálta ar fhaisnéis. Bhí an Aip Real Time Ireland tar éis sa bhreis agus 17 milliún iarratas faisnéise a phróiseáil faoi dheireadh na bliana 2015.

Tábla 18 - Íoslódálacha Aipeanna (2015)

Tuairisc faoin Aip	Pleanálaí Aistir	Real Time Ireland	Ceadú Tiománaí Tacsaf ⁷	Pleanálaí Rothaíochta
2015 Total	80,747	36,863	17,058	2,945
Total since launch	326,000	150,000	30,547	9,186

⁷ Níl sonraí Apple ar fáil ach ó lár na bliana 2015 i leith

Gníomhaíochtaí Margaíochta agus Rannpháirtíochta Eile le Custaiméirí

Sheachaid an tÚdarás roinnt feachtas suntasach agus seirbhísí faisnéise tacaíochta i gcaitheamh na bliana. Léirigh san aird ar an ngníomhaíocht sin an réimse méadaitheach seirbhísí comhtháite, faisnéise tacaíochta agus uirlisí eile nach iad atá ar fáil d'úsáideoirí iompair phoiblí ar fud na tíre. Áiríodh leis na gníomhaíochtaí:-

- Feachtais fheasachta náisiúnta do *Transport for Ireland* agus don Chárta Leap araon inar gnóthaíodh rochtain agus tionchar nach beag sa lucht úsáideoirí ar fud líon méadaitheach cainéal lenar áiríodh na meáin sóisialta;
- Athbhreithniú agus athdhearadh cuimsitheach ar an mbranda *Transport for Ireland* agus ar a fheidhmiú chun comhtháthú leanúnach an iompair phoiblí laistigh d'Éirinn a léiriú, agus chun cumasú d'oibriú níos fearr an bhranda ar fud na dtimpeallachtaí traidisiúnta agus digiteacha araon;
- Roinnt comhthionscnamh le heochairpháirtithe lenar áiríodh an CLG agus RTÉ chun úsáid an iompair phoiblí a chur chun cinn chun dul chuig imeachtaí poiblí móra agus chun dul abhaile uathu (m.sh. Cluichí Ceanais Uile-Éireann an CLG);
- Athréachtáil an fheachtais frithchiníochais i gcomhar le Comhairle um Inimircigh na hÉireann, Comhairle Chathair Bhaile Átha Cliath agus le heochairuibreoirí iompair;
- Soláthar faisnéise faoi na roghanna iompair phoiblí ag mórimeachtaí poiblí lena n-áirítear Féile Lá 'le Pádraigh, ceolchoirmeacha i bPáirc Mharlaí agus an *Web Summit*;
- Feachtais phoiblíochta réigiúnach i Luimneach agus i bPort Láirge chun rolladh amach an Chárta Leap sna ceantair úd a thabhairt chun airde;
- Cur chun cinn an réimse fhormhéadaithe de Chártaí Cuairteoirí Leap ag tairiscint taistil 24 uair, 72 uair agus 1 seachtain de thaisteal gan teorainn i mBaile Átha Cliath;
- Cur chun cinn na lascaire Leap 90 do chustaiméirí Chárta Leap i mBaile Átha Cliath;
- Feachtas mór *Kids Go Free* i rith mhí Iúil, lenar gineadh ní ba mhó ná 230,000 aistear breise le linn an fheachtais chomh maith le méadú buanaithe in úsáid chártaí leanaí i rith an tsamhraidh agus ina dhiaidh.
- Poiblíocht chun an milliúnú Cárta Leap a chomóradh agus feachtais chur chun cinn chun coigilteas na gcustaiméirí a chur ar a súile trí athrú ón airgead chuig Cárta Leap;
- Seoladh agus cur chun cinn saoráid breisithe uathoibríoch Chárta Leap;
- Comhshaothrú le roinnt soláthraithe seirbhísí ar conradh seachtrach, lena n-áirítear an Cárta Leap do Mhic Léinn agus *Coca-Cola Zero Bikes*, chun tacú le gníomhaíochtaí chur chun cinn agus rannpháirtíochta; agus
- Pleanáil éilimh sheirbhíse agus faisnéis iompair phoiblí do phríomhimeachtaí comórtha an Éirí Amach 1916. Bhain dlúth-rannpháirtíocht léi sin le Roinn an Taoisigh chomh maith le RTÉ mar an príomhpháirtí meán don imeacht.

Ceartha na bPaisinéirí

Is é an tÚdarás an comhlacht forghníomhaithe ainmnithe in Éirinn do Rialacháin an AE maidir le ceartha na bpaisinéirí nuair a thaistílonn thar iarnróid, ar muir agus ar bhus/chóiste. Áirítear leis na ceartha úd neamh-idirdhealú agus cúnamh do dhaoine le míchumais agus do dhaoine le soghluaisteacht laghdaithe, soláthar faisnéise do gach paisinéir roimh a n-aistear agus lena linn, cúnamh le gach paisinéir i gcás moilleanna agus, i roinnt cúinsí, cúiteamh as moilleanna agus cealú aistear.

Phróiseáil an tÚdarás roinnt fiosruithe ó phaisinéirí maidir lena gcearta agus cláraíodh dhá ghearán go foirmiúil dá n-imscrúdú.

Láithreáin Ghréasáin

Is é láithreán gréasáin seirbhísí custaiméirí don Chárta Leap an mol is gnóthaí don Údarás ar líne. Sheol an tÚdarás láithreán gréasáin nuashonraithe áisiúil d'fhóin phóca faoin gCárta Leap i mí na Samhna. Feabhsaíodh comhchuid bainistíochta ábhair an láithreáin ghréasáin trína modhnú chun leas a bhaint as córas bainistíochta ábhair Word Press a thacaíonn le láithreáin ghréasáin eile an Údaráis. Simplítear an próiseas leis sin do bheartú nuashonruithe ábhair.

Tábla 19 – Láithreáin ghréasáin do thomhaltóirí (2015)

Láithreán Gréasáin	Cuspóir	Cuairteanna 2014	Cuairteanna 2015	Athrú céatadánach
leapcard.ie	Láithreán gréasáin tiomanta do thicéadú comhtháite na gcustaiméirí	1,666,507	1,673,746	+ 0.4
transportforireland.ie	Soláthar réimhse faisnéise agus teicneolaíochtaí chun cúnamh le tomhaltóirí chun aistir a phleanáil agus a dhéanamh ar an iompar poiblí, lena n-áirítear trí thacsaí nó hacnaí agus ar rothar	700,282	966,466	+ 38
nationaltransport.ie	Láithreán gréasáin chorpáraídeach don Údarás	298,476	349,232	+ 17
smartertravelworkplaces.ie	Soláthar faisnéise faoin iompar inbhuanaithe agus tionscnaimh thaistil d'fhostóirí agus fostaithe	68,646	67,339	1.9
luascrosscity.ie	Faisnéis agus nuashonruithe faoi thógáil Luas Tras-Chathrach	81,262	121,686	+ 50
carsharing.ie	Cur chun cinn agus éascú chomhroinnt carranna agus chrr i bpáirt ag tiománaithe	13,337	20,171	+ 51
studentleapcard.ie	Láithreán gréasáin saintiomanta don Chárta Leap do Mhic Léinn	117,603	334,621	+185
childleapcard.ie	Láithreán gréasáin saintiomanta don Chárta Leap do Leanaí	88,562	108,939	+ 23
locallink.ie	Láithreán gréasáin saintiomanta do sheirbhísí iompair thuaithe	4,803	7,502	+ 56

03

Pleananna straitéiseacha a chur i dtoll a chéile don todhchaí

Ba thráth iomchuí í an bhliain 2015 chun Dréacht-Straitéis Iompair a ullmhú do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath, óir gur chomhtharla sí leis an bhfilleadh ar an bhfás sa gheilleagar agus leis an bhfás iarmharach san éileamh ar iompar.

Dréacht-Straitéis Iompair do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath

Ba i gcomhréir lena shainchúram reachtúil a thionscain an tÚdarás ullmhú Dhréacht-Straitéis Iompair do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath chun foráil do:-

- creatlach do phleanáil agus seachadadh an bhonneagair agus na seirbhísí iompair agus do bhainistiú an mhéadaithe ionchasaigh san éileamh ar an iompar thar an tréimhse síos go dtí an bhliain 2035; agus
- beartas pleanála iompair ar féidir le gníomhaireachtaí eile a dtosaíochtaí infheistíochta a ailíniú ina dtimpeall.

Chuaigh an tÚdarás i gcomhairle le réimse leathan eochair-gheallsealbhóirí agus leis an bpobal i gcoitinne i gcaitheamh na bliana.

Tugadh an Dréacht-Straitéis chun críche i mí na Nollag, agus taisceadh go foirmiúil leis an Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt lena faomhadh í.

Staidéar Iompair Bhaile Átha Cliath Thuaidh

Tugadh próiseas comhairliúcháin phoiblí chun conclúide i mí Eanáir i leith ghearrliosta sé rogha iompair phoiblí chun éilimh iompair Bhaile Átha Cliath amach anseo a shásamh. Ba tar éis breithniú na bhfreagraí a fuarthas agus a thuilleadh anailíse a d'aithin an tÚdarás líne mheitreo ó Fhaiche Stiabhna chuig Aerfort Bhaile Átha Cliath agus Sord (an Meitreo Thuaidh nua) mar an rogha is fearr chun aghaidh a thabhairt ar éilimh iompair na conaire sin thar an bhfadtearma.

Is leagan costais laghdaithe den buntogra do Mheitreo Thuaidh atá sa scéim Mheitreo Thuaidh nua, leis na príomhlaghduithe sna costais ó:-

- Achair laghdaithe den mheitreo i bhfoirm tolláin;
- Laghdú de stáisiún lár na cathrach amháin (trí chumasc na stáisiún cóngarach);
- Feithiclí níos giorra de bharr réamhaisnéisí paisinéirí níos ísle; agus
- Stáisiúin níos lú le hardáin níos giorra, ag comhoiriúnú d'fhad laghdaithe sna feithiclí.

Mhol an tÚdarás don Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt go gcuirfí ar aghaidh céimeanna deartha agus pleanála an Mheitreo Thuaidh nua anois chun is go mbeadh an tionscadal ar fáil chun tógáil a thosú tar éis na bliana 2020 ag costas caipitiúil foriomlán don tionscadal ag €2.432 billiún (seachas CBL).

D'fhógair an tAire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt áireamh an Mheitreo Thuaidh nua le plean infheistíochta caipitiúla an Rialtais i mí Mheán Fómhair⁸ le tús na tógála beartaithe don bhliain 2021 agus tosach oibrithe na seirbhísí sna blianta 2026/2027.

Chuir an tÚdarás tús le saothar tosaigh ina dhiaidh sin ar na céimeanna deartha agus pleanála den Mheitreo Thuaidh nua i gcomhar le Bonneagar Iompair Éireann agus i gcomhréir le Treoirínte Bainistíochta Tionscadail an Údaráis.

Formhéadú an DART

Cé go bhfuarthas cead pleanála don tionscadal DART Fothalún (ordú iarnróid) thiar sa bhliain 2011, chuir an Rialtas ar atráth ag an iarraidh sin é de bharr an mheathlaithe eacnamaíoch.

Chríochnaigh Iarnród Éireann cás gnó mionsonraithe nuashonraithe i rith na bliana 2015 don tionscadal DART Fothalún. B'éard ba chonclúid leis an gcás gnó sin cé gurbh ann do chás eacnamaíoch láidir don Chlár Formhéadaithe DART iomlán, nach mbeadh bunús eacnamaíoch le cur chun feidhme an Tionscadail DART Fothalún ceadaithe as féin.

Tar éis dó an t-ábhar a athbhreithniú, mhol an tÚdarás don Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt:-

- Go n-athdhearfaí an Tionscadal DART Fothalún chun réiteach teicniúil ag costas ní b'ísle a sholáthar don tionscadal, agus an nascacht iarnróid riachtanach a choinneáil;
- Go bhféachfaí chun ordú iarnróid nua a lorg do Thionscadal DART Fothalún ar chostas ní b'ísle, in éindí le haon mhír atá fágtha den Chlár Formhéadaithe DART foriomlán nár ceadáíodh roimh seo faoi phróisis cheadaithe ar leithligh iad.
- Go gcuirfí ar aghaidh saothar deartha agus pleanála an Tionscadail DART Fothalún leasaithe chun is go mbeadh sé ar fáil do thosú na tógála tar éis na bliana 2020; agus
- Go mbrúfaí chun cinn na míreanna neamhthollánaithe den Chlár Formhéadaithe DART i gcomhréir leis an gcistiú infhaighte.

Foráiltear i bPlean infheistíochta caipitiúla an Rialtais *Building on Recovery: Infrastructure and Capital Investment 2016-2021*, a foilsíodh i mí Mheán Fómhair, don chéad chéim den Chlár Formhéadaithe DART lena mbainfidh síneadh na líne DART chuig Baile Brigín agus dearadh agus pleanáil d'fhormhéadú seirbhísí DART chuig Má Nuad thiar agus chuig Collchoill thiar theas.

Samhla Iompair

Leanadh ar aghaidh leis an saothar sa bhliain 2015 um fhorbairt chúig shamhail iompair mhóra réigiúnacha thar an Stát. Is iad sin ná:-

- Samhail Réigiúnach an Oirthir, thar Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath agus codanna cóngaracha de Chúige Laighean;
- Samhail Réigiúnach an Iardheiscirt, thar Chorcaigh agus Ciarraí;
- Samhail Réigiúnach an Iarthair agus an Iarthuaiscirt, thar chontaetha idir Dún na nGall agus Gaillimh;
- Samhail Réigiúnach an Oirdheiscirt, thar Cheatharlach, Cill Chainnigh, Tiobraid Árann (cuid de), Port Láirge agus Loch Garman; agus
- Samhail Réigiúnach an Mheán-Iarthair, thar an gClár, Luimneach agus Tiobraid Árann (cuid de).

Staidéar Iompair Lár Chathair Bhaile Átha Cliath

Chomhfhóilsigh an tÚdarás agus Comhairle Chathair Bhaile Átha Cliath Staidéar Iompair Lár Chathair Bhaile Átha Cliath i mí an Mheithimh, ina ndéantar scrúdú ar shaincheisteanna a bhaineann leis an iompar i gcoílár na cathrach i bhfianaise fhorfheidhmiú an Luas Tras-Chathrach agus an éilimh chun foráil d'éileamh taistil mhéadaithe chuig Lár na Cathrach agus uaidh. Clúdaíodh gach modh iompair sa Staidéar (an siúl, an rothaíocht, an t-iompar poiblí, agus carranna), agus breithníodh ann freisin an chaoi a bhféadfaí deiseanna a sholáthar chun dealramh na cathrach a fheabhsú le hathchumrú an spáis ar shráideanna áirithe.

Fuarthas beagnach 8,000 aighneacht i rith na céime comhairliúcháin phoiblí, a tugadh chun conclúide i mí Lúnasa. Taispeánadh leibhéal ard tacaíochta sna haighneachtaí úd do go leor de na tograí, ach ardaíodh roinnt mhór saincheisteanna i ndáil leis an tionchar ar an miondíol, an rochtain ar charrchlóis agus na srianta do thacsaithe. B'amhlaidh dá réir a chur an tÚdarás agus Comhairle Chathair Bhaile Átha Cliath tús le próiseas rannpháirtíochta le heochair-leasghrúpaí chun tuiscint níos fearr a fháil ar na saincheisteanna agus na hábhair imní, agus chun féachaint le haghaidh a thabhairt ar na saincheisteanna aitheanta.

Pleananna agus Beartais Úsáide Talún

Dírítear sainchúram reachtúil an Údaráis i ndáil leis an gcomhtháthú idir úsáid talún agus pleanáil iompair go tréan ar na cúig lárionad uirbeacha is mó sa Stát, mar atá Mórcheantar Bhaile Átha Cliath, Corcaigh, Gaillimh, Luimneach agus Port Láirge. Is amhlaidh dá réir a bhíonn leibhéal ard rannpháirtíochta leanúnaí leis na húdaráis áitiúla agus le gníomhaireachtaí eile sna lárionaid úd chun pleananna forbartha na cathrach agus an chontae, pleananna ceantair áitiúil agus scéimeanna pleanála Chrios Forbartha Straitéiseach a ullmhú nó a athbhreithniú.

Tugtar mionsonraí i dTáblaí 20 agus 21 ar na príomhaighneachtaí a thaisc an tÚdarás leis na húdaráis áitiúla agus le An Bord Pleanála i leith iarratais agus achomhairc phleanála.

Ba i ndáil le ceapadh beartais ag na húdaráis áitiúla faoi struchtúr nua na Creatlaí Pleanála Náisiúnta a thaisc an tÚdarás aighneachtaí le roinnt údarás áitiúil i leith a ndrúacht-Phleananna Eacnamaíoch agus Pobail Áitiúla.

Taisceadh aighneachtaí freisin leis na Coistí um Athbhreithniú an Rialtais Áitiúil dár tugadh an tasc chun na socruithe údaráis áitiúil a athbhreithniú i gCorcaigh agus i nGaillimh.

Treoir, Treoirlínte agus Staidéir Fhoilsithe

Is tosaíocht í don Údarás chun treoir agus treoirlínte a ullmhú agus a eisiúint i leith réimse saincheisteanna um dhearadh iompair agus bainistiú éilimh iompair.

Áiríodh leis sin i rith na bliana 2015 foilsiú an Nóta Treorach um Thréscailteacht sna Ceantair Uirbeacha i gcomhar le Comhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas.

Tábla 20 – Príomh-aighneachtaí pleanála an Údaráis laistigh de Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath (2015)

Pleananna Forbartha	
>>	Plean Forbartha Contae Chill Mhantáin 2016-2021, Páipéar Saincheisteanna Réamh-Dhréachta
>>	Plean Forbartha Contae Chathair Bhaile Átha Cliath 2016-2021, Páipéar Saincheisteanna Réamh-Dhréachtaithe
>>	Dréacht-Phlean Forbartha Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin 2016-2022
>>	Plean Forbartha Contae Fhine Gall 2017-2023, Páipéar Saincheisteanna Réamh-Dhréachta
>>	Plean Forbartha Contae Chill Dara 2017-2023, Páipéar Saincheisteanna Réamh-Dhréachta
>>	Dréacht-Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2016-2022
>>	Dréacht-Phlean Forbartha Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin 2016-2022, Leasuithe Molta

Pleananna Ceantair Áitiúil, Máistirphleananna, Scéimeanna Pleanála	
>>	Plean Ceantair Áitiúil Chill Droichid 2016-2021, Páipéar Saincheisteanna Réamh-Dhréachtaithe (Comhairle Contae Chill Dara)
>>	Plean Ceantair Áitiúil Léim an Bhradáin 2016-2021, Páipéar Saincheisteanna Réamh-Dhréachtaithe (Comhairle Contae Chill Dara)
>>	Dréacht-Phlean Ceantair Áitiúil Bhaile Phib (Comhairle Chathair Bhaile Átha Cliath)
>>	Dréacht-Phlean Ceantair Áitiúil Bhaile Phib (Comhairle Chathair Bhaile Átha Cliath)
>>	Dréacht-Phlean Ceantair Áitiúil na Sollán 2015-2021 (Comhairle Contae Chill Dara)
>>	Dréacht-Phlean Ceantair Áitiúil Mhainistir Eimhín 2016-2022 Leasuithe Molta (Comhairle Contae Chill Dara)

Aighneachtaí faoi bhráid An Bord Pleanála	
>>	Athfhorbairt Bháisín Alexandra, Calafort Bhaile Átha Cliath, Breis Faisnéise (Forbairt Bonneagair Straitéisigh)
>>	Saoráid Beartha Cúrsála ag Cuan Dhún Laoghaire (Forbairt Bonneagair Straitéisigh)
>>	Bóthar Rochtana ar Scoileanna Bhré, Breise Faisnéise (Achomharc)
>>	Ospidéal Leanaí Náisiúnta, Baile Átha Cliath 8 (Forbairt Bonneagair Straitéisigh)

Tábla 21 – Príomh-aighneachtaí pleanála an Údaráis lasmuigh de Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath (2015)

Pleananna Forbartha	
>>	Dréacht-Phlean Forbartha Chathair Chorcaí 2015-2021, Leasuithe Molta
>>	Plean Forbartha Chathair na Gaillimhe 2017-2022, Páipéar Saincheisteanna Réamh-Dhréachtaithe

Pleananna Ceantair Áitiúil, Máistirphleananna, Scéimeanna Pleanála	
>>	Scéim Pleanála na Móna Airde 2015 (Comhairle Chathair Chorcaí)
>>	Plean Ceantair Áitiúil Toghcheantair Mhainistir na Corann 2011, Leasuithe Molta
>>	Plean Ceantair Áitiúil Toghcheantair Charraig Uí Leighin 2011, Leasuithe Molta (Máistir-Chreatphlean)

04

A photograph of a busy street in Dublin. In the foreground, a white bus with 'KEARNS' written on its side is stopped. Several cyclists are riding past the bus, some wearing high-visibility vests. Pedestrians are walking on the sidewalk. In the background, there are brick buildings and a church spire.

Tacú le daoine chun roghanna taistil inbhuanaithe a dhéanamh

*Ghlac beagnach 52,000 leanbh scoile
rannpháirt sna himeachtaí chun an siúl, an
rothaíocht agus dul de sciotán chuig an scoil
agus uaithi.*

Cláir Thaistil níos Cliste

Coinníonn an tÚdarás air ag bainistiú na gClár um Láithreacha Oibre ar Cliste ó thaobh an Taistil iad agus um Champais ar Cliste ó thaobh an Taistil iad, thar ceann na Roinne Iompair, Turasóireachta agus Spóirt.

Is tionscnaimh shaorálacha atá sa dá chlár trína dtacaíonn an tÚdarás le fostóirí móra (250+ fostaí) agus le hinstiúidí tríú leibhéal ar fud an Stáit i bhforbairt agus i bhforfheidhmiú na bpleananna agus na ngníomhartha chun tacú le fostaithe agus le mic léinn chun comaitéireacht a dhéanamh trí shiúl, ar rothar, ar iompar poiblí nó trí chomhroinnt carranna.

Síníonn Comhpháirtithe an Chláir cairt ag an leibhéal is sinsearaí laistigh den eagrais, lena dtugann siad tiomantas chun glacadh le bearta agus chun acmhainní a thabhairt d'fhorfheidhmiú a bplean taistil dá láthair oibre. Faigheann na Comhpháirtithe tacaíocht ar a seal féin chun a gcuid pleananna a sheachadadh.

Bhí 99 láthair oibre agus 23 campas le 135,000 fostaí agus 209,000 mac léinn páirteach sna Cláir faoi dheireadh na bliana.

Eagraíonn an tÚdarás roinnt imeachtaí agus imeachtaí chur chun cinn d'eagrais is Comhpháirtithe gach aon bhliain chun spreagadh a thabhairt dá gcuid iarrachtaí agus chun luach saothair a thabhairt ina leith. Is sna hait seo a leanas a léireofar mionsonraí díobh siúd.

Gradaim Thaistil níos Cliste

Reachtáladh na chéad Ghradaim Thaistil níos Cliste i mí an Mhárta. Tugtar aitheantas leis na gradaim do ghnóthachtálacha na gComhpháirtithe chun taisteal níos cliste a chur chun cinn agus chun cás-staidéir d'ardchaighdeán a ghiniúint ó láithreacha oibre gníomhacha agus ó champais sa tsúil chun gníomh comhchosúil a spreagadh i measc Comhpháirtithe, chomh maith le cur le heolas agus le dea-chleachtas sa limistéar.

Thaisc comhpháirtithe ó fud na tíre iontrálacha, leis na gradaim á mbronnadh i 14 catagóir. Fuarthas 77 iontráil san iomlán, a bhí scoilte a leath is a leath idir an dá Chlár.

Tugann an tÚdarás comhghairdeas le gach Comhpháirtí a thaisc iontrálacha, agus go háirithe le buaiteoirí na gcatagóirí éagsúla. Luaitear go speisialta na buaiteoirí foriomlána, Ospidéal na hOllscoile Gaillimh ar ar bronnadh Láthair Oibre Taistil níos Cliste na Bliana agus Ollscoil Luimnigh ar ar bronnadh Campas Taistil níos Cliste na Bliana.

Comórtas Meán na Mac Léinn

Forbraíodh comórtas meán do mhic léinn sa bhliain 2015 chun lámh a shíneadh le mic léinn chruthaitheacha i gcampais is Comhpháirtithe mar chuid d'iarracht chun teacht ar bhealaí cumarsáide úra i leith tairbhí an Taistil níos Cliste trí mheán póstaer agus físeán.

Fógraíodh na hiontrálacha buacacha ag na Gradaim Thaistil níos Cliste Tháinig buaiteoirí an chomórtais físeán ó Institiúid Teicneolaíochta Luimnigh agus ó Ollscoil Luimnigh, agus tháinig buaiteoirí an chomórtais phóstaer ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath.

Dúshlán don Siúl agus don Rothaíocht

Is eochairimeachtaí do na Comhpháirtithe atá sna dúshlán, a reáchtáiltear go bliantúil, de bharr a gcoitiantachta le fostaithe agus le mic léinn.

Tá an Dúshlán Peidiméadair do Láithreacha Oibre Taistil Níos Cliste tar éis bheith ar siúl le hocht mbliana anuas, agus mealladh líon iontrálacha do na hannála chuig imeachtaí na bliana 2015, le 5,000 rannpháirtí ó 55 Comhpháirtí. Tarraingíodh os cionn 800 rannpháirtí ó 52 eagrais chun an Dúshlán Rothaíochta.

Fuarthas tacaíocht mhaith freisin do na dúshlán siúil agus rothaíochta do Champais Taistil Níos Cliste. Chríochnaigh 137 foireann ó 16 campas san iomlán an dúshlán siúil *Marchathon*, agus chríochnaigh 120 mac léinn ó 15 campas an dúshlán rothaíochta.

Feachtais Churtha chun Cinn

D'eagraigh an tÚdarás feachtais i rith na bliana 2015 do chur chun cinn úsáid soilse i measc rothaithe agus chun a gcuid rothar a shlánú ón ngoid. Ba le linn na bhfeachtas curtha chun cinn *Light Up Your Life* agus *Hey Good Locking* a sholáthair an tÚdarás ábhair churtha chun cinn do Chomhpháirtithe lena leithdháileadh d'fhostaithe agus mic léinn.

Clár Taistil na Scoileanna Glasa

Is é an tÚdarás a riarann agus a mhaoirsionn Clár Taistil na Scoileanna Glasa, thar ceann na Roinne Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, mar chuid de chistiú na Scoileanna Taistil níos Cliste.

Is éard is aidhm leis an gclár ná chun cur ar chumas leanaí bunscoile agus iar-bhunscoile chun foghlaim faoi thairbhí na modhanna iompair inbhuanaithe d'aistir chun na scoile agus uathí agus chun taithí a fháil orthu ionas go mbeidh dea-thuairim acu i leith na modhanna úd nuair a ghlacann siad le roghanna iompair níos faide anonn ina mbeatha. Is é An Taisce a sheachadann an Clár thar ceann an Údaráis.

Chuaigh an Clár i rannpháirtíocht le 465 scoil i rith na scoilbhliana 2014-2015 chun tacú le gníomhaíochtaí agus tionscnaimh éagsúla faoin gClár. Déanann na scoileanna sraith céimeanna chun pleananna gníomhaíochta saorálacha a aithint agus a sheachadadh, sa tsúil chun Bratach Ghlas don Taisteal a ghnóthú. Tacaítear le gníomhaíochtaí na scoileanna ar leithligh le gníomhaíochtaí arna n-eagrú ag An Taisce ag leibhéal náisiúnta.

Thug an Dúshlán Taistil Mhóir i mí Feabhra spreagadh do scoileanna chun glacadh le dúshlán chun méadú intomhaiste a ghnóthú sa siúl, rothaíocht, imeacht de sciotán, comhroinnt carranna, páirceáil agus siúl nó úsáid busanna. Bronnadh duaiseanna ar na scoileanna leis na leibhéil athraithe modha ab airde. Tháinig an iontráil bhuacach ó Scoil Náisiúnta Naomh Uinseann de Pól do Chailíní i Marino, Baile Átha Cliath. Dhírigh siad ina n-iontráil ar a mBus Siúil, mar a mbuaileann daltaí agus tuismitheoirí le chéile chun siúl chun na scoile ina ndíorma. Bhíodh 15 dalta sa scoil ag baint leasa as an mBus Siúil chun taisteal ar scoil roimh an Dúshlán. Taifeadadh 219 dalta as 298 dalta féideartha ag siúl chun na scoile ar an mBus Siúil an lá deireanach den Dúshlán ámh. Ba iadsan na buaiteoirí tuillte de theideal Scoil Taistil na Bliana 2015 in Éirinn.

Faigheann na scoileanna rannpháirteacha deis gach aon bhliain chun rannpháirt a ghlacadh i roinnt imeachtaí náisiúnta coitianta. Is iad na príomhimeachtaí ná an tSeachtain d'Imeacht ar Scútar chun na Scoile (Márta), an tSeachtain do Shiúl chun na Scoile (Bealtaine) agus an tSeachtain Rothaíochtaí (Meitheamh). Ghlac beagnach 52,000 leanbh scoile rannpháirt sna himeachtaí úd sa bhliain 2015.

Soláthraítear cistiú freisin faoin gClár Taistil Scoileanna Glasa chun tacú leis an rothaíocht shábháilte. Múintear na hoilteachtaí a theastaíonn uathu do dhaltaí chun rothaíocht go sábháilte agus soláthraítear saoráidí páirceála rothar ag scoileanna. Fuair ní ba mhó ná 4,000 dalta i 95 scoil oiliúint sa rothaíocht sa bhliain 2015.

Tháinig an tÚdarás agus an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt chun conclúide ar chomhaontú i rith na bliana 2015 don Chlár Taistil Scoileanna Glasa 2015-2018 den chéad ghlúin eile lena n-áireofar gnéithe sonracha um monatóireacht agus breithmheas. Bhuaíl sainphainéal breithmheasa le chéile ag deireadh na bliana 2015 chun an mhodheolaíocht do bhreithmheas mar sin a shoiléiriú.

05

Bonneagar a nuashonrú

*Bhí an tÚdarás ag maoirsiú cláir
infheistíochta caipitiúla sa bhliain 2015 €212
milliún chun tacú le pleananna straitéiseacha
an Údaráis do mhóid iompair inbhuanaithe.*

Infheistíocht Chaipitiúil

Tá freagracht reachtúil ar an Údarás as slánú soláthar an bhonneagair iompair phoiblí i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath.

Ina theannta sin is amhlaidh a chuireann an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt dualgas ar an Údarás chun na cláir chistithe caipitiúla seo a leanas a bhainistiú ar a sonsa:-

- Clár iompair Inbhuanaithe na gcathracha réigiúnacha; agus
- Clár inrochtaineachta an iompair phoiblí.

Cé gurb é an tÚdarás a bhíonn freagrach as cinntiú na dtionscadal lena gcistiú agus as bainistiú an chaiteachais, is iad na gníomhaireachtaí Stáit, oibreoirí iompair agus údaráis áitiúla arb iondúil dóibh na hoibreacha riachtanacha a fhorfheidhmiú thar ceann an Údaráis féin.

Leagtar amach i dTábla 22 leithdháileadh an chistithe thar na cláir éagsúla.

Nuashonraigh an tÚdarás a chóras tuairiscithe tionscadail i gcaitheamh na bliana, lena mbainistítear faomhadh na ndéontas agus na gcistí do pháirtithe seachtracha, chun comhtháthú níos fearr a sholáthar le córais inmheánacha eile, faisnéis agus tuairisciú gnó feabhsaithe chomh maith le córas níos sláine agus níos saibhre ó thaobh feidhmiúlachta de.

Tábla 22 – Leithdháileadh na n-íocaíochtaí caipitiúla sa bhliain 2015 (€million)

Gníomhaireacht Fhorfheidhmithe	Clár Caipitiúil Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath	Clár Caipitiúil na gCathracha Réigiúnacha & Clár Cistithe Spreagthaigh	Clár Caipitiúil Inrochtaineachta	Cothabháil Iarnróid Throim	Iomlán
Bus Éireann	10.7	2.0	-	-	12.7
Comhairle Chathair Chorcaí	-	3.6	-	-	3.6
Comhairle Contae Chorcaí	-	1.4	-	-	1.4
Bus Átha Cliath	38.2	-	0.6	-	38.8
Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath	11.9	-	-	-	11.9
Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath	0.1	-	-	-	0.1
Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath.	-	-	-	-	0.0
Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin	4.6	-	-	-	4.6
Comhairle Contae Fhine Gall	0.9	-	-	-	0.9
Comhairle Chathair na Gaillimhe	-	1.5	-	-	1.5
Comhairle Contae na Gaillimhe	-	-	-	-	0.0
Iarnród Éireann	29.0	2.6	0.8	29.0	32.3
Comhairle Contae Chill Dara	1.1	-	-	-	1.1
Comhairle Chontae Laoise	-	-	-	-	0.0
Comhairle Contae & Chathair Luimnigh	-	0.5	-	-	0.5
Comhairle Contae Lú	-	-	-	-	0.0
Comhairle Contae na Mí	2.7	-	-	-	2.7
An tÚdarás Náisiúnta Iompair	19.5	0.7	0.6	-	20.8
Bonneagar Iompair na hÉireann ⁹	44.1 ¹⁰	-	-	-	44.1
Comhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas	3.8	-	-	-	3.8
Coláiste na hOllscoile Baile Átha Cliath	-	-	-	-	0.0
Comhairle Chathair Phort Láirge	-	0.4	-	-	0.4
Comhairle Contae Chill Mhantáin	1.6	-	-	-	1.6
Iomlán	168.2	12.7	2.0	29.0	211.9

9 Bunaíodh Bonneagar Iompair Éireann trí chumasc an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta agus an Gníomhaireacht um Fháil Iarnróid, le héifeacht ó 1 Lúnasa 2015.

10 Áirítear leis Ioncam Aisíochta Deontais ón AE arfiú €0.561 milliún é

Clár Caipitiúil Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath

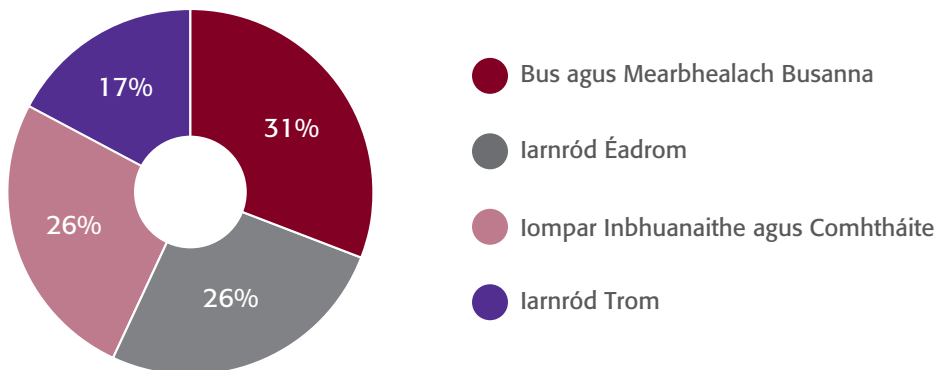
Is i bPlean Forfheidhmiúcháin Chomhtháite reachtúil an Údaráis do Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath 2013-2018 a leagtar amach an clár infheistíochta bonneagair le déanamh thar shaolré an Phlean faoi na ceithre fho-chlár seo a leanas:

- Iarnród Trom;
- Iarnród Éadrom;
- Bus agus Mearbhealach Busanna; agus
- Iompar Inbhuanaithe agus Comhtháite.

Tábla 23 – Caiteachas Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath de réir Fo-Chlár (2015)¹¹

Fo-chlár	Caiteachas (€milliún)	Céatadán den chaiteachas foriomlán
Bus agus Mearbhealach Busanna	51.8	30.8
Iarnród Éadrom	44.4	26.4
Iompar Inbhuanaithe agus Comhtháite	43.9	26.1
Iarnród Trom	28.1	16.7
Iomlán	168.2	100

Figiúr 2 – Leithdháileadh an Chistithe Chaipitiúil i Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath (2015)

¹¹ Is ar bhunús fháltais airgid a thaispeántar na figiúirí i dTábla 23 agus taispeántar na figiúirí i Ráitis Airgeadais an Údarás ar bhunús fabhráithe agus déantar roinnt costas a chaipitiú freisin.

Bus agus Mearbhealach Busanna

Flít Busanna

Is é an tÚdarás a bhíonn freagrach as cistiú cheannach busanna a theastaíonn ó Bhus Átha Cliath agus ó Bhus Éireann d'oibriú na seirbhísí bus i gcomhréir le téarmaí a gconarthaí do sheirbhísí iompair phoiblí leis an Údarás. Is iad na hoibreoirí a oibríonn agus a chothabhálann na busanna thar ceann an Údaráis.

Seachadadh 90 feithicil nua dhá urlár san iomlán, agus chuaigh siad i mbun seirbhíse ar bhealaí Bhus Átha Cliath i rith na bliana 2015. Ina theannta sin ab amhlaidh a bronnadh ordú do 110 bus dhá urlár i mí na Nollag, leis na feithiclí ceaptha dá seachadadh i rith na bliana 2016.

I gcás Bhus Éireann, seachadadh 69 feithicil san iomlán i gcaitheamh na bliana 2015, arna gcistiú ag an Údarás. Bhain 20 cóiste aon urlár, 12 cóiste dhá urlár agus 37 bus dhá urlár leo sin.

Tábla 24 – Seachadadh busanna nua do Bhus Átha Cliath agus do Bhus Éireann (2011 – 2015)

Oibreoir	2011	2012	2013	2014	2015	Totals
Bus Átha Cliath	0	80	80	70	90	320
Bus Éireann	60	0	0	0	69	129
Iomlán	60	80	80	70	159	449

Mearbhealach Busanna (BRT)

Seachadfar le tabhairt isteach phleanáilte an BRT chuig Mórcheantar Bhaile Átha Cliath cineál nua seirbhíse bus ardmhinice, ardchumais agus ardcháilíochta. Bainfidh trí bhealach leis an ngréasán BRT:-

- Sord/Aerfort chuig Lár na Cathrach;
- Baile Bhlainséir chuig COBÁC; agus
- Cluain Ghrífin chuig Tamhlacht.

Díríodh an saothar ar an mbealach idir Sord / an tAerfort agus Lár na Cathrach i rith na bliana 2015 ar ullmhú Ráitis Tionchair Thimpeallachta agus Ordú Ceannaigh Éigeantaigh. Ina theannta sin ab amhlaidh a ullmhaíodh Cás Gnó mionsonraithe don scéim mholta.

Ba tar éis cinneadh an Rialtais i mí Mheán Fómhair chun dul ar aghaidh le tionscadal nua an Mheitreo Thuaidh a chuir an tÚdarás tús le próiseas chun an tionscadal sin a athbheithniú agus chun an cur chuige iomchuí a chinntiú i bhfianaise an chinnidh úd.

Leanadh ar aghaidh leis an saothar freisin i rith na bliana 2015 ar mheasúnú na roghanna agus aithint an bhealaigh ab fhearr don bhealach idir Baile Bhlainséir agus COBÁC. Bhóthas tar éis réamhthuairisc deartha agus leabhar líníochtaí don rogha fhéideartha ab fhearr a fhorbairt i bhfoirm théagartha faoi dheireadh na bliana.

Clár Feabhsuithe do Stadanna Bus

Thug an tÚdarás pleananna chun críche d'fhorfheidhmiú cláir náisiúnta chun cuailí faisnéise a shuiteáil ag na stadanna bus, a sholáthróidh eolas soiléir agus comhsheasmhach do phaisinéirí bus faoi sheirbhís bus. Beidh an branda Iompar d'Éirinn ar na cuailí bus nua chun an chaoi ina gcomhroinnfear na stadanna bus idir oibreoirí bus a léiriú, seachas é bheith curtha in áirithe d'úsáid ag oibreoir amháin.

Is é meastachán an Údaráis go bhfuil tuairim 10,000 stad bus sa Stát, a chaithfear a fheistiú le cuailí bus nua. Roghnaíodh Cathair Chorcaí mar an chéad cheantar ina suiteálfar na cuailí nua.

Bronnadh deontais i rith na bliana 2015 do dhéantús agus suiteáil na gcuailí bus agus do chlóbhualadh agus cur chun feidhme vinilí ag soláthar mionsonraí ábhartha faisnéise stad. Ina theannta sin, cuireadh ar aghaidh tógáil na mbonn cuailí agus na soicéad coinneála cuailí go maith thar Chathair Chorcaí chun ullmhú do shuiteáil na gcuailí bus nua.

Locadh Cóistí

Tá an tÚdarás ag tacú le forbairt saoráide lotha cóistí lasmuigh de shráideanna in aice le lár na cathrach mar chuid d'íarrachtaí chun feidhmiú mar fhaoiseamh do na fadhbanna ó locadh cóistí ar na sráideanna i mBaile Átha Cliath. Tháinig líon méadaitheach cóistí ag dul in iomaíocht a chéile do spás ar cholbha an bhóthair i lár na cathrach mar thoradh ar an bhfás sna seirbhísí cóistí chun cuspóir turasóireachta agus comaitéireachta. Bíonn an claonadh sa pháirceáil do chóistí go maireann sí níos faide agus nach mbíonn rochtain ag tiománaithe ar shaoráidí scíthe leordhóthanacha.

D'aithin agus shealbhaigh an tÚdarás suíomh oiriúnach sna Dugaí i rith na bliana 2015 chun cóiriú do suas le 50 cóiste. D'fhéach an tÚdarás i mí Mheán Fómhair chun an cead pleanála éigeantach a fháil, ar dheonaigh Comhairle Chathair Bhaile Átha Cliath i mí na Samhna é. Thug tríú páirtithe achomharc chuig An Bord Pleanála ina dhiaidh sin i gcoinne chinneadh na Comhairle ámh.

Scáthláin Bhusanna

Is cuspóir tábhachtach i bhforbairt na seirbhísí bus é soláthar scáthláin leordhóthanaigh do chustaiméirí ag fanacht ag stadanna bus. Is costasach iad na scáthláin bhus chun suiteála agus cothabhála ámh, agus níor choinnigh soláthar na scáthlán suas leis an bhfás sna seirbhísí bus agus sna láithreacha stad.

Soláthraíonn an tÚdarás líon teoranta cistithe d'oibreoirí bus agus d'údaráis áitiúla chun éascú do sholáthar scáthlán bus ar feadh bealaí bus conartha ar fud na tíre. Cumasaíodh leis an gcistiú sin sa bhliain 2015 soláthar 20 scáthlán bus ar fud ghréasán Bhus Átha Cliath agus 33 scáthlán bus ar feadh ghréasán Bhus Éireann. Ba scáthláin nua a bhí sa chuid ba mhó díobh siúd, le roinnt bheag scáthlán athchurtha ann.

Cheap an tÚdarás treoirlínte i gcaitheamh na bliana chun cúnamh le beartú tosaíochta do shuíomh na scáthlán bus i gceantair uirbeacha agus faoin tuath ar bhunús an daonra agus líon na seirbhísí bus.

Iarnród Éadrom (Luas)

Leanadh ar aghaidh le dul chun cinn ar thionscadal Luas Tras-Chathrach, lena sínfear an líne Ghlas ó thuaidh chuig Droichead Broome agus lena n-éascófar d'idirbhabhtáil paisinéirí idir na línte Glasa agus Dearga. Bhíothas tar éis an chuid ba mhó den saothar a dhéanamh faoi dheireadh na bliana i leith na n-oibreacha chun seirbhísí leictreachais, gáis, uisce, dramhuisce, comharthaí tráchta agus cumarsáide a atreorú agus a athchur ar feadh ailíniú an Luas Tras-Chathrach, agus bhí na príomhoibreacha bonneagair ar siúl.

Eochairghné den tionscadal Luas Tras-Chathrach is ea chothabháil na rochtana ar lár na cathrach le linn na tógála. Teastaíonn athruithe rialta do shocruithe bainistíochta tráchta uaithe sin de réir mar a théann na hoibreacha ar aghaidh. Thosaigh an bhliain le forfheidhmiú rathúil i mí Eanáir de mhórsceim bainistíochta tráchta chun éascú d'oibreacha ar Shráid Nassau. Bhain atreorú na seirbhísí bus a úsáideann an chonair Sráid Dhásain - Sráid Suffolk - Sráid Westmoreland leis an scéim chuig ailíniú nua ar feadh Rae an Iarthair - Sráid an Phiarsaigh.

Cuireadh tús leis na príomhoibreacha bonneagair i mí Iúil ónar theastaigh síneadh le huaireanta oibre na conaire iompair phoiblí ag Faiche an Choláiste chun spás a sholáthar d'oibreacha leagtha rianta. Críochnaíodh an chéad chuid den rian ar Shráid Westmoreland ag Acomhal Shráid na Toinne i mí Dheireadh Fómhair.

Leanadh ar aghaidh le beartas chun cosaint a thabhairt do struchtúir agus séadchomharthaí tábhachtacha de réir mar a chuathas chun cinn leis na hoibreacha. Baineadh an dealbh den Athair Maitiú de Shráid Uí Chonaill i mí an Mheithimh, agus cuireadh faoi stóráil shlán é. Baineadh leaca, colbhaí agus míreanna cosanta eile d'Fhaiche Stiabhna dá gcumhdach i mí na Nollag.

Beidh tramanna nua níos faide (55 méadar) ag fónamh don Luas Tras-Chathrach ach a gcríochnófar é. Cuireadh ordú i mí na Samhna do sheachadadh sheacht dtram roimh oscailt Luas Tras-Chathrach. Cé go bhfuil an líne nua faoi thógáil deartha chun cóiriú do na tramanna níos faide sin, is amhlaidh a chaithfear roinnt modhnuithe a dhéanamh don Líne Ghlas reatha chun cóiriú do na tramanna níos faide. Áirítear leo siúd athruithe do na hardáin, saoráidí stáblála agus cothabhála, soláthar cumhachta agus soláthar saoráide slánúcháin i bhfoisceacht Fhaiche Stiabhna. B'amhlaidh dá réir a thug an tÚdarás faomhadh i bprionsabal do Bhonneagar Iompair Éireann chun dul ar aghaidh le hullmhú agus le taisceadh an iarratais phleanála éigeantaigh chomh maith le hullmhú na gcáipéisí tairisceana do sheirbhísí sainchomhairleachta i leith síneadh d'íosta Áth an Ghainimh.

Iompar Inbhuanaithe agus Comhtháite

Tacaítear san Fho-chlár seo le réimse leathan tionscadal i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath, le béim faoi leith ar fhorbairt:-

- › an bhonneagair iompair inbhuanaithe sna ceantair uirbeacha; agus
- › Beart Comhtháite ar nós an Chárta Leap, Eolas Fíor-Ama do Phaisinéirí agus an Phleanálaí Aistir Náisiúnta lena n-éascófar don taisteal ar iompar poiblí gan uaim.

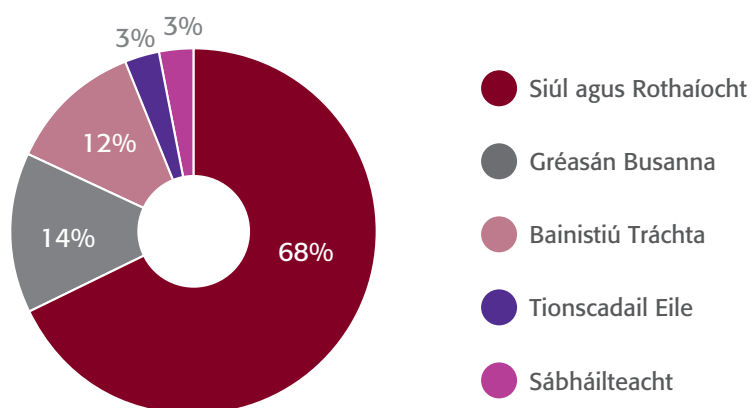
I gcás an chéad cheann, is amhlaidh a leithdháiltear cistiú d'údaráis áitiúla agus do ghníomhaireachtaí eile trí Chlár Deontais an Údaráis um Bearta Iompair Inbhuanaithe. Seachadadh roinnt eochairthionscadal sa bhliain 2015 tríd an gClár, lenar áiríodh:

- › Saoráidí bus agus rothar ag an Cat & Cage ar Bhóthar Shoir, lenar baineadh caolas bóithre fforshuntasach den eochairbhealach artaireach seo, ónar tháinig coigilteas achair aistir agus timpeallacht bóithre ní ba shábháilte do gach úsáideoir;
- › Feabhsuithe móra do Shráid Dorset, mar ar cruthaíodh coinníollacha neamhshábháilte do gach úsáideoir bóithre, go háirithe do rothaithe, le meathlú bhail an bhóthair;
- › Soláthar saoráidí rothar agus coisithe ardcháilíochta ag Bóthar Frascati / Cnoc an Teampaill sa Charraig Dhubh, Co. Bhaile Átha Cliath.
- › Mol busanna nua ag Cearnóg an Mhargaidh sa Nás lena mbaineann saoráidí fágála, locadh rothar agus bánna tacsaithe;
- › Soláthar saoráidí rothar agus coisithe agus bearta ceansaithe tráchta ar feadh na Sráide Móire, Cill Dhéagláin, Contae na Mí; agus
- › Críochnú na coda deiridh (Séipéal Iosóid chuig Baile Phálmair) de bhealach rothar N4 idir Leamhcán agus Lár Chathair Bhaile Átha Cliath.

Tábla 25 – Caiteachas faoin gClár um Bearta Iompair Inbhuanaithe (2015)

	Siúl & Rothaíocht	Gréasán Busanna	Bainistiú Tráchta	Tionscadail Eile	Sábháilteacht	Iomlán
Caiteachas (€m)	17.70	3.76	3.12	0.77	0.67	26.1
Sciar den chaiteachas iomlán (%)	68.0	14.5	12.0	3.0	2.6	100.0

Figiúr 3 – Leithdháileadh an Chistithe do Bhearta Iompair Inbhuanaithe i Mórcheantar Bhaile Átha cliath (2015)

Tábla 26 – Bearta iompair inbhuanaithe curtha chun feidhme i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath (2015)

Comhlacht Forfeidhmíthe ¹²	Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath	Comhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas	Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin	Comhairle Contae na Mí	Comhairle Contae Chill Dara	DCU ¹³	DIT ¹⁴	Comhairle Contae Chill Mhantáin	Iomlán
Lánaí bus nua (méadair)	800	200	0	-	-	-	-	-	1,000
Lánaí / rianta rothar nua (méadair)	610	-	2,800	1,300	-	-	-	-	4,710
Cosáin nua (méadair)	480	100	2,800	2,030	845	-	-	988	7,243
Cosán / rian rothar comhroinnte	10	1,670	240	-	-	-	-	150	2,070
Feabhsuithe d'acomhail tráchtá (lón)	1	6	7	4	6	-	-	2	26
Tímpealláin (lón)	-	1	-	-	-	-	-	2	3
Racaí Loctha Rothar (lón)	5	-	20	-	15	95	40	5	180
Feabhsuithe do stadanna bus (lón)	2	-	5	1	3	2	-	-	13
Trasrianta Coisithe / Túcánacha (lón)	4	7	5	4	4	-	-	5	29
Droichid (lón)	-	-	-	-	-	-	-	1	1

¹² Níor tugadh scéim ar bith chun críche i gContae Fhine Gall ná i gColáiste na hOllscoile Baile Átha Cliath sa bhliain 2015

¹³ Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath

¹⁴ Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath.

Iarnród Trom

Is faoin bhfo-chlár seo a sholáthraítear cistiú d'Iarnród Éireann do chothabháil agus forbairt an bhonneagair iarnróid i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath. Cuirtear síos thíos ar na príomhthionscadail ar tacaíodh leo sa bhliain 2015.

Tionscadal Athchomharthaíochta Lár Chathair Bhaile Átha Cliath (CCRP)

Is lárchuid d'uasghrádú na seirbhíse iarnróid chomaitéireachta do Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath é an tionscadal CCRP. Is éard is cuspóir leis ná chun cumas na líne a mhéadú (líon na dtraenacha in aghaidh na huaire) idir Stáisiún Uí Chonghaile agus an Phiarsaigh, agus chun seirbhísí DART agus traenacha comaitéirí, a thagann chun críche i láthair na huaire ag Stáisiún Uí Chonghaile, a shíneadh ó dheas i dtreo Stáisiún Dhuga na Canálach Móire.

Áirítear na heochairghnéithe seo a leanas leis an tionscadal:-

- Athchur an chórais chomharthaíochta athsheachadadh-bhunaithe reatha ag Stáisiún Uí Chonghaile agus an Phiarsaigh le córais idirghlasála soladstaide nua-aimseartha;
- Athchur na giorcad rianta reatha le cuntair acastóra;
- Athchur na gcomharthaí saol-éagtha reatha le comharthaí LED;
- Soláthar córais cois bhealaigh arb oiriúnach do theicneolaíocht na cosanta traenacha uathoibríche agus do chórais foláirimh uathoibríoch leanúnaigh araon;
- Soláthar bonneagair theileachumarsáide feabhsaithe; agus
- Soláthar saoráidí aisiompaithe ag Stáisiún Dhuga na Canálach Móire.

Gnóthaíodh dul chun cinn nach beag. Tugadh gach obair shibhialta agus thógála den chuid ba mhó, agus suiteáladh nach mór gach cuid den trealamh comharthaíochta nua.

Tollán Pháirc an Fhionnuisce

Baineann atabhairt isteach seirbhísí paisinéirí iarnróid sceidealaithe trí Thollán Pháirc an Fhionnuisce leis an tionscadal seo, a céadtógadh thiar ag deireadh an 19ú céad déag. Éascóidh an tionscadal do shíneadh seirbhísí iarnróid chomaitéireachta idir Cill Dara agus Baile Átha Cliath, a thagann chun críche ag Stáisiún Heuston faoi láthair, chuig stáisiúin iarnróid i lár chathair Bhaile Átha Cliath agus sa dúiche gnó i ndeisceart na cathrach.

Tar éis fhaomhadh an cháis ghnó mhionsonraithe i mí Aibreáin ab amhlaidh a tugadh an chéim dheartha mhionsonraithe don tionscadal chun críche i mí na Bealtaine. Bhíothas ag lorg tairiscintí do na príomhchonarthaí oibreacha sibhialta i mí an Mheithimh agus mí Iúil, bronnadh na conarthaí tógála i mí Lúnasa agus cuireadh tús leis an obair i mí Mheán Fómhair.

Lárionad Náisiúnta do Rialáil Traenacha (NTCC)

Tá an tÚdarás ag tacú le forbairt NTCC chun teacht in ionas an Lárionad Rialála Tráchta Lárnaithe de bharr srianta tuillidh agus an ghá chun na córais TF reatha a nuashonrú. Comhtháthóidh NTCC nua-aimseartha an rialáil comharthaíocht agus cumarsáide thar ghréasán iomlán iarnróid Éireann, ag barrfheabhsú na bainistíochta tráchta dá réir. Sochar suntasach don chustaiméir a bheidh san fheidhmíocht mhéadaithe ag traenacha agus in infhaighteacht faisnéise cruinne aistir fhóir-ama don phleanáil aistear.

Ba mar chuid d'ascnamh foriomlán chuig NTCC nua a ceapadh General Electric i mí an Mhárta chun stáisiún oibre rialála na limistéar bruachbhaile reatha a roinnt laistigh den Lárionad Rialála Tráchta Lárnaithe reatha, atá suite ag Stáisiún Uí Chonghaile, in dá stáisiún oibre ar leithligh: Leanadh ar aghaidh leis an saothar freisin chun an plean céimnithe optamúil a aithint agus a fhorbairt d'uasghrádú an Lárionaid Rialála chun is go n-uasmhéadófaí úsáid éifeachtúil na saoráidí agus na sócmhainní reatha.

Tionscnaíodh ullmhú cáis ghnó don tionscadal.

Clár Infheistíochta Iompair Inbhuanaithe na gCathracha Réigiúnacha

Is an tÚdarás a bhainistíonn an Clár seo thar ceann na Roinne Iompair, Turasóireachta agus Spóirt. Tabhaíodh caiteachas caipitiúil arbh fhiú €12.7 milliún é i leith 65 tionscadal i gCorcaigh, Gaillimh, Luimneach agus Port Láirge i rith na bliana 2015. Is iad na húdaráis áitiúla agus oibreoirí iompair phoiblí ábhartha a dhéanann an forfheidhmiú den chuid is mó. Tugtar miondealú den chaiteachas i dTábla 27, agus leagtar amach i dTábla 28 mionsonraí na mbeart a forfheidhmíodh.

Tábla 27 – Clár iompair inbhuanaithe na gcathracha réigiúnacha: miondealú de réir cineáil scéime (2015)

	Gréasán Busanna	Siúl & Rothaíocht	Bainistiú Tráchtá	Comhtháthú / Tacaíocht	Sábháilteacht	Tionscadail Eile	Iomlán
Caiteachas (€milliún)	3.4	2.6	2.2	1.8	0.1	2.6	12.7
Sciar den chaiteachas iomlán (%)	26.8	20.5	17.3	14.2	0.8	20.5	100.0

Tábla 28 – Clár iompair inbhuanaithe na gcathracha réigiúnacha: miondealú de réir cineáil scéime (2014)

Údarás Áitiúil	Comhairle Chathair Chorcaí	Comhairle Contae Chorcaí	Comhairle Chathair na Gaillimhe	Comhairle Contae agus Chathair Luimnigh ¹⁵	Comhairle Contae agus Chathair Phort Láirge	Iomlán
Lánaí Bus Nua (méadair)	1,054	0	1,200	0	0	2,254
Lánaí Rothar Nua (méadair)	4,895	1,554	1,200	0	1,000	8,649
Cosáin Nua (méadair)	3,734	1,554	0	0	0	5,288
Feabhsuithe d'Acomhail Tráchtá (líon)	16	0	0	0	3	19
Feabhsuithe do Stadanna Bus (líon)	5	1	2	0	0	8
Trasrianta Coisithe / Túcánacha (líon)	6	0	0	0	0	6
Trasrianta Coisithe Soláthraithe (líon)	34	1	2	0	1	38

¹⁵ Níor tugadh scéim ar bith i Luimneach chun críche sa bhliain 2015

Clár Inrochtaineachta an Iompair Phoiblí

Thug an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt an tasc don Údarás do phleanáil agus leithdháileadh chistiú an Státchiste do bhearta inrochtaineachta iompair phoiblí. Is iad na hoibreoirí iompair phoiblí agus na húdaráis áitiúla a fhorfheidhmíonn na bearta go ginearálta thar ceann an Údaráis.

Cuirtear síos thíos ar na príomhfhorbairtí sa bhliain 2015.

Tacsaithe agus Hacnaithe

Is tearc í infhaighteacht na bhfeithiclí inrochtana do chathaoir rothaí sa bhflít tacsaithe náisiúnta i gcomparáid le tíortha eile ag díreach níos lú ná 5%. Tá flít tacsaithe 100% inrochtana do chathaoir rothaí thall i Londain na Ríochta Aontaithe, agus is inrochtana do chathaoir rothaí é 47% den fhlít tacsaithe in Albain.

Thairg an tÚdarás deontais d'hoibreoirí tacsaithe sa bhliain 2015 don dara bliain as a chéile chun cúnamh le ceannach feithiclí inrochtana do chathaoir rothaí nó le tiontú gnáthfheithiclí chun paisinéirí i gcathaoireacha rothaí a iompar. Bhí an scéim deontais fíor-rathúil in athuair, agus tháinig cur 134 feithicil inrochtana do chathaoireach rothaí leis an bhflít tacsaithe agus hacnaithe.

Bhí líon na bhfeithiclí inrochtana do chathaoireacha rothaí tar éis 1,020 a bhaint amach ag ceann na bliana 2015, agus tá sprioc ag an Údarás chun an céatadán d'fheithiclí inrochtana do chathaoireacha rothaí a mhéadú sa bhflít tacsaithe/hacnaithe chuig 10% faoin mbliain 2020.

An tIompar Poiblí

Chuathas i mbun na dtionscadal seo a leanas sa bhliain 2015:-

- Cuireadh tús le hobair chun ardaitheoir lán-inrochtana a shuiteáil chun fónamh d'Ardáin 6 agus 7 ag Stáisiún Iarnróid Uí Chonghaile i mBaile Átha Cliath i mí Mheán Fómhair.
- Leanúint ar aghaidh le hoibreacha chun an inrochtaineacht a fheabhsú ar fud an ghréasáin iarnróid. Cuireadh tús le hoibreacha inrochtaineachta ag stáisiúin iarnróid Mhá Nuad, Chill Choca, An Bhóthair Bhuí, Chill Chomhghaill agus Chill Mhantáin:
- An Scéim Cúnaimh Thaistil, arna bainistiú ag Bus Átha Cliath, leis an aidhm chun an fhéinmhuinín a thabhairt do dhaoine le míchumais chun leas a bhaint as an iompar poiblí. Buaileann cúntóir taistil oilte le daoine ar bhonn aonair chun comhairle agus cúnamh a thabhairt dóibh um leas an iompair phoiblí. Áirítear leis sin tionlacan ar aistear tosaigh;
- Saothar deartha d'hoibreacha feabhsaithe inrochtaineachta ag Stáisiún Bus Leitir Ceanainn; agus
- Réamhshaothar ar fhorbairt cláir um sholáthar stad bus inrochtana do chathaoir rothaí ag bailte éagsúla sa Stát.

Tar éis chonclúid próisis chomhairliúcháin phoiblí, chuir an tÚdarás bailchríoch le tuairisc faoin aistriú chuig busanna agus cóistí inrochtana do chathaoir rothaí san earnáil busanna ceadúnaithe. Ba í an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt a sholáthair an tuairisc.

Scéimeanna Rothar Poiblí

Ba í an bhliain 2015 an chéad bhliain iomlán d'oibriú na scéimeanna rothar poiblí i gCorcaigh, Gaillimh agus Luimneach.

Ghlac beagnach 8,000 ball nua síntiús leis na scéimeanna i rith na bliana.

Chonacthas feidhmíocht i bhfad ní b'fhearr i gCorcaigh le hais an dá chathair eile i dtéarmaí ballraíochta agus úsáide de. Tháinig fás ar an mballraíocht i gCorcaigh faoi 500 in aghaidh na míosa ar an meán i gcomparáid le 100 in aghaidh na míosa i nGaillimh agus i Luimneach trí chéile.

Chuaigh na húsáideoirí i gCorcaigh, Gaillimh agus Luimneach ar bheagnach 350,000 aistear i rith na bliana 2015. B'ionann sciar Chorcaí de na haistear agus 83%, le sciar Luimnigh ag 11% agus sciar na Gaillimhe ag díreach 6%. Tháinig fás go comhsheasmhach ar líon na n-aistear ar fud na dt trí chathair ar feadh an chuid ba mhó den bhliain, leis an mbuaic i mí Dheireadh Fómhair. Tháinig meathlú ar líon na n-aistear i míonna na Samhna agus na Nollag ámh, de bharr na drochaimsire agus na laethanta saoire sna coláistí den chuid ba mhó. Bhí ní ba mhó ná 98% de gach aistear faoi bhun 30 nóiméad, agus níor tabhaíodh aon mhuirear úsáide leo. Is iondúil go mbíonn gnáthlaethanta na seachtaine dhá uair níos gnóthaí na laethanta an deiridh sheachtaine.

Tábla 29 – Staitisticí scéimeanna rothar sna cathracha réigiúnacha (2015)

Cathair nó Meascán Cathracha	Ballraíocht an 31.12.2015	Aistear Iomlána 2015
Corcaigh amháin	7,270 (63.7%)	289,426 (82.8%)
Luimneach amháin	2,240 (19.6%)	40,118 (11.5%)
Gaillimh amháin	1,721 (15.1%)	19,934 (5.7%)
Comhchathracha	188 (1.6%)	-
Iomlán	11,419	349,478

Feithiclí Beaga Seirbhíse Poiblí

Choinnigh an tÚdarás air sa bhliain 2015 ag díriú ar an oideachas, bacadh agus bearta forghníomhaithe chun leibhéil arda comhlíonta ag oibreoirí leis an gcreatlach rialacháin a chothabháil.

Reachtaíocht

Tháinig na Rialacháin um Rialúchán Tacsaithe (Feithicil Bheag Seirbhíse Poiblí) 2015 i bhfeidhm an 31 Eanáir 2015, le hOrdú faoin Acht um Rialáil Tacsaithe 2013 (Táillí Uasta) ag teacht sna sála orthu an 30 Aibreán 2015.

Is iad sin an chreatlach reachtúil in éindí leis an Acht um Rialáil Tacsaithe 2013 d'earnáil na bhFeithicilí Beaga Seirbhíse Poiblí nó SPSV, lena mbaineann tacsaithe, hacnaithe agus limisíní.

Ceadúnúchán Tiománaithe

Is ar An Garda Síochána atá an fhreagracht reachtúil as ceadúnú na dtiománaithe SPSV, lena n-áirítear grinnfhiosrú na n-iarratasóirí. Is é an tÚdarás a dhéanann próiseáil na n-iarratas agus na n-athnuachainí ar cheadúnas tiománaí ámh thar ceann An Garda Síochána féin. Áirítear leis sin an Tástáil Iontrála do Thiománaithe SPSV i gcomhair iontrálaithe úra.

Rinne 1,458 iarrthóir 3,086 Tástáil Iontrála Tiománaí san iomlán i rith na bliana 2015. Ba mhéadú faoi 24% é sin ar an mbliain 2014. Bhí beagnach 40% (563) de na hiarrthóirí úd rathúil. Theastaigh 2.33 iarracht ó na hiarrthóirí úd ar an meán chun pasmharc a ghnóthú; fuair 47% de na hiarrthóirí pas ar an gcéad iarracht acu ámh.

Tháinig meath ar líon na gceadúnas gníomhach do thiománaithe SPSV faoi 6.8% i rith na bliana 2015 ó 29,457 sa bhliain 2014 chuig 27,440 sa bhliain 2015, arbh ionann agus laghdú faoi 42% ón mbuaic sna hannála ó mhí na Bealtaine 2009.

Ceadúnúchán Feithicilí

Tháinig meathlú ar líon na gceadúnas gníomhach d'fheithicilí SPSV faoi 1.8% ó 21,547 sa bhliain 2014 chuig 21,146 sa bhliain 2015, arbh í an leibhéal ab ísle dó le deich mbliana anuas.

Tábla 30 – Catagóirí ceadúnais fheithicilí sa bhflít SPSV ag deireadh na bliana 2015

Cineál	Tacsaithe Caighdeánacha	Hacnaithe Caighdeánacha	Limisíní	Tacsaithe Inrochtana do Chathaoir Rotha	Hacnaithe Inrochtana do Chathaoir Rotha	Hacnaithe do Cheantair Áitiúla	Iomlán
Líon	16,460	2,081	1,571	969	51	14	21,146
Sciar den líon iomlán	77.8%	9.8%	7.4%	4.6%	0.2%	0.1%	100.0%

Gníomhaíocht Comhlíonta

Choinnigh an tÚdarás air sa bhliain 2015 ag díriú ar an oideachas, bacadh agus bearta forghníomhaithe chun leibhéil arda comhlíonta ag oibreoirí SPSV an chreatlach rialacháin a chothabháil.

Bhain 23 oifigeach údaraithe le foireann chomhlíonta an Údaráis i gcaitheamh na bliana 2015, a d'fhéadfadh dul i mbun gníomhaíochtaí comhlíonta ar fud na tíre. Bhain 8 fostaithe den Údarás agus 15 oifigeach údaraithe fostaithe faoi chonradh seachtrach foinsithe allamuigh le Applus Car Testing Services Limited leis an bhfoireann.

Áiríodh leis na gníomhaíochtaí comhlíonta ceaduithe ar cheadúnú feithiclí agus tiománaithe, iniúchtaí ar cholibha an bhóthair ar fheithiclí agus tiománaithe, fiosrú ghearáin tomhaltóirí agus rannpháirteachas in oibríochtaí comhlíonta ilghníomhaireachta (m.sh. leis An Garda Síochána, na Coimisinéirí Ioncaim agus An Roinn Coimirce Sóisialaí). Is féidir fógra íocaíochta seasta a eisiúint ar an toirt (féach Tábla 32) sna cásanna ina mbraitear neamh-chomhlíonadh sna ceaduithe agus sna hiniúchtaí úd. Bhain an líon ab airde d'fhógraí íocaíochta seasta a eisíodh (tuairim 40%) le tiománaithe a mhainníonn chun mionsonraí na feithicle á hoibriú a fhógairt. Tagann an cion sin aníos i ndáil leis an gceanglas dlíthiúil do thiománaí ceadúnaithe chun an fheithicil cheadúnaithe a thiomáintear a chlárú leis an mbunachar sonraí lárnach arna bhainistiú ag an Údarás. Tacaíonn an bunachar sonraí sin leis an Aip Driver Check, a ligeann do phaisinéirí nó do phaisinéirí ionchasacha stádas ceadúnaithe a rogha feithicle agus tiománaí a mheasúnú agus chun ríomhphost a sheoladh chuig tríú páirtí roghnaithe i leith na mionsonraí úd. Bíonn comhréireacht íocaíochta 76% ag na Fógraí Íocaíochta Seasta a eisiúint an tÚdarás; téann an fuilleach chun na cúirte dá n-ionchúiseamh.

Ba trí ionchúiseamh díreach do shárú na reachtaíochta a tugadh 99 cás cúirte sa bhliain 2015, lasmuigh de Chionta Íocaíochta Seasta/fíneálacha ar an toirt, tar éis oibríochtaí sonracha agus brath ag oifigigh chomhlíonta. Astu sin, ionchúisíodh 34 cás as gan Ceadúnas Tiomána SPSV bailí bheith ina seilbh acu agus 27 as gan Ceadúnas Tiomána SPSV ná Ceadúnas Feithicle SPSV bheith acu. Tugadh 154 cás breise ar aghaidh as neamhíoc na bhFógraí Íocaíochta Seasta. Bhí ní ba lú ná 8% de na cásanna a thug an tÚdarás neamhrathúil san iomlán.

Tábla 31 – Ceaduithe agus iniúchtaí feithicle ar cholibha an bhóthair a rinneadh

Bliain	Líon ceaduithe agus iniúchtaí	Athrú céatadánach ar an mbliain roimhe sin
2014	28,291	+56.3%
2015	40,888	+44.5%

Tábla 32 – Fógraí Íocaíochta Seasta arna nEisiúint de réir Cion (2015)

Tuairisc ar an gCion	Pionós (€)	Líon na bhFíneálacha
Mainneachtain chun mionsonraí SPSV á n-oibriú a fhógairt	40	273
Ina sheasamh dá fhrúiliú i dtacsáí éigin nach bhfuil ag an seastán ceaptha	40	182
Mainneachtain chun na caighdeáin agus riachtanais d'fheithiclí a chomhlíonadh is infheidhmithe don chatagóir ceadúnais	60	116
Mainneachtain chun na riachtanais a chomhlíonadh i ndáil le feistiú agus le hoibriú tacsaiméadair	60	23
Mainneachtain chun riachtanais chomhartha ar dhíon an tacsáí a chomhlíonadh	60	22
Mainneachtain chun an tacsaiméadar a oibriú agus an tacsáí ar fhrúiliú	60	20
Mainneachtain chun na riachtanais a chomhlíonadh i ndáil le clabhrúchán tacsaiméadar	250	14
Diúltú míréasúnta chun paisinéir a iompar mar nach faide an t-aistear ná 30 ciliméadar	80	10
Mainneachtain chun an fhaisnéis riachtanach a nochtadh laistigh den fheithicil	40	9
Mainneachtain chun admháil a chlóbhualadh agus a thairiscint san fhoirm fhorordaithe don phaisinéir ar chríochnú aistir éigin i dtacsáí	40	8
Mainneachtain chun an t-aitheantas riachtanach tiománaí a nochtadh	60	6
Ina sheasamh ag seastán ceaptha gan an fheithicil bheith ar fáil dá fhrúiliú	40	4
Mainneachtain chun an chomharthaíocht fhorordaithe bheith greamaithe do chomhláir dorais tosaigh an tacsáí / an tacsáí inrochtana do chathaoir rothaí	250	3
Mainneachtain an tiománaí hacnaí nó limisín chun an taifead áirithinte riachtanach a iompar i ndáil le fhrúiliú	60	1
Ina sheasamh nó ag saothrú fruilithe i gcontae éigin gan ceadúnas chun seasamh ná fhrúiliú a shaothrú sa chontae sin	40	1
Iomlán	-	692

Imscrúduithe Oiriúnachta Feithiclí

Caitear gach ceadúnas feithicle SPSV a athnuachan go bliantúil ar a laghad. Bunaítear ródacmhainneacht feithicle ar dtús tríd an Tástáil Gluaisteáin Náisiúnta, agus caithfear feithicil a imscrúdú ina diaidh sin chun a hoiriúnacht d'úsáid mar fheithicil bheag seirbhíse poiblí a chinntiú.

Rinneadh 27,932 imscrúdú feithicle aonair d'oiriúnacht sa bhliain 2015, ar bhain 23,462 acu le himscrúduithe athnuachana ceadúnais agus 4,470 le ceadúnais feithicle nua nó le hathruithe feithicle ar cheadúnas gníomhach. Bhí 93% de na himscrúduithe rathúil ar chéad chur i láthair na feithicle.

Lean Applus Car Testing Ireland Limited ar aghaidh i rith na bliana 2015 ag soláthar gréasáin náisiúnta de dhá lárionad saintiomanta dhéag d'imscrúduithe oiriúnachta feithicle faoi chonradh leis an Údarás. Is faoin gconradh sin freisin a sholáthraíonn an Chuideachta roinnt seirbhísí gaolmhara ar nós éascú do Thástáil Iontrála SPSV ag cúig phríomhionad imscrúdaithe ag Baile Átha Cliath Thuaidh, Baile Átha Cliath Theas, Corcaigh, Gaillimh agus Sligeach.

Lárionad Seirbhísí

Soláthraíonn an tÚdarás lárionad seirbhíse saintiomanta chun cúnamh le custaiméirí agus le hoibreoirí le faisnéis, áirithintí, fiosruithe agus gearáin tionscail. Foinsítear an tseirbhís sin go hallamuigh le soláthraí speisialtóireachta. Ghlac SGS Ireland Limited ar láimh oibriú na seirbhíse sin i mí an Mhárta.

Tháinig líon na nglaonna a láimhseáladh sa bhliain 2015 ar ais chuig leibhéal níos gnáiche tar éis méadú sa bhliain 2014 de bharr athruithe sa chreatlach reachtúil don earnáil SPSV.

Tábla 33 – Staitisticí lárionad seirbhíse

Bliain	Glaonna ó Thomhaltóirí	Glaonna ón Lucht Tionscail	Iomlán na nGlaonna
2014	8,904	123,657	132,561
2015	2,348	115,053	117,401

Gearáin ó Thomhaltóirí

Is faoi alt 64 den Acht um Rialáil Tacsaithe 2013 nach foláir don Údarás gach gearán bailí a imscrúdú, ar gearáin iad a dhéantar i ndáil le hoibriú na bhfeithiclí beaga seirbhíse poiblí. Sonraítear sa reachtaíocht cúig chatagóir gearáin a bhreithneofar ó bhaill den phobal agus ó úsáideoirí na bhfeithiclí beaga seirbhíse poiblí. Tháinig titim ar líon na ngearán a fuarthas sa bhliain 2015 faoi 2.5%.

As na gearáin a fuarthas sa bhliain 2015, níorbh fhéidir 56% acu a phróiseáil ar chúiseanna éagsúla ar nós na heaspa fianaise, an gearánaí bheith dotheagmhála nó go hanaithnid, an tiománaí nó an fheithicil bheith gan aithint, an gearánaí bheith neamhthoilteanach chun rannpháirt a ghlacadh nó nár braitheadh cion ar bith. Tugadh comhairle a ndualgas agus a bhfreagrachtaí de réir an dlí d'oibreoirí i 35% de na cásanna, nó fuair siad foláirimh fhoirmiúla nó fógraí íocaíochta seasta. Ní raibh na himscrúduithe ar fhuílleach 9% de na cásanna tagtha chun críche faoi dheireadh na bliana.

Tábla 34 – Gearáin faoi sheirbhísí feithicle bige seirbhíse poiblí (SPSV)

Cineál an Ghearáin	2014	2015
Iompar, béasa agus aitheantas tiománaí	465	491
Dea-bhail, ródacmhainneacht agus glaine na bhfeithiclí	47	53
Cúrsaí a bhaineann le fruiliú agus áirithiú feithiclí	113	83
Róghearradh agus cúrsaí eile a bhaineann le táillí (mainneachtain chun admháil a thabhairt)	327	297
Aitheantas agus dealramh ginearálta feithiclí, lena n-áirítear fógraí	0	4
Iomlán	952	928

07

Gnóthaí Corparáideacha Ginearálta

Bíonn riachtanais TFC suntasach agus méadaitheacha ag an Údarás, agus tá sé tiomanta chun a chinntiú go gcomhlíonann gach tionscadal le ceanglais slándála, cosanta sonraí agus neamhfheidhmeacha eile.

Iniúchadh agus Coiste Iniúchta

Tá Coiste Iniúchta ag Bord an NTA a mhaoiríonn an fheidhm iniúchta inmheánaigh, agus a dhéanann moltaí agus a thugann tacaíocht don Bhord chun a oibleagáid a shásamh chun ráthaíocht réasúnta a thabhairt i leith chórais airgeadais agus rialuithe airgeadais inmheánacha an Údaráis. Bhí ceithre chruinniú den Choiste Iniúchta ann i rith na bliana 2015.

Tacaíonn a Iniúchóir Inmheánach neamhspleách, RSM McClure Watters, leis an gCoiste Iniúchta. Tagann an tÚdarás faoi réir iniúchta bhliantúil ag an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste freisin.

Is sa Phlean Iniúchta Inmheánaigh 2015, a faomhadh leis an gCoiste Iniúchta, a leagtar amach saothar an Iniúchta Inmheánaigh don bhliain, agus déantar monatóireacht ar an dul chun cinn ar bhonn rialta. B'fhíorleathan é raon feidhme an Phlean Iniúchta Inmheánaigh don bhliain 2015, ar áiríodh athbhreithnithe leis de:

- Córas rialaithe airgeadais inmheánaigh an Údaráis;
- Scéim Ticéadaithe Chomhtháite an Chárta Leap;
- Íocaíochtaí do sheirbhís iompair phoiblí ar conradh;
- Deontais chaipitiúla le trú páirtithe don bhonneagar iompair phoiblí agus do thionscnaimh chomhghaolmhara;
- Íocaíochtaí agus riarachán i ndáil leis an gClár Iompair Thuaithe;
- Clár Taistil na Scoileanna Glasa; agus
- TFC, an chibearshlándáil agus an chosaint sonraí.

Is é an Coiste Iniúchta a dhéanann monatóireacht freisin ar ghníomhaíochtaí bainistíochta prícaíl laistigh den Údarás. Déantar na measúnachtaí prícaíl faoi dhó in aghaidh na bliana, agus athbhreithnítear iad leis an gCoiste Iniúchta agus ag an mBord ina dhiaidh sin.

Rinneadh an t-athbhreithniú ar éifeachtacht an Choiste Iniúchta i mí na Samhna 2015, ag baint leasa as an seicliosta dea-chleachtais arna sholáthar ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste. Thuairiscigh an Coiste Iniúchta don Bhord ina dhiaidh sin go bhfuiltear ag comhlíonadh le treoir dea-chleachtais an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Teicneolaíocht na Faisnéise agus na Cumarsáide (TFC)

Bíonn riachtanais TFC suntasach agus méadaitheacha ag an Údarás, agus tá sé tiomanta chun a chinntiú go gcomhlíonann gach tionscadal le ceanglais slándála, cosanta sonraí agus neamhfheidhmeacha eile.

An Chibear-Shlándáil

B'éochairábhar airde sa bhliain 2015 í cosaint chórais TFC an Údaráis ón mbagairt mhéadaitheach ón gcibearshlándáil. Glacadh leis na tionscnaimh seo a leanas:-

- Ceapachán oifigigh shlándála lánaimseartha;
- Soláthar chórais faisnéise slándála agus bainistíochta imeachta chun cur ar chumas an Údaráis chun monatóireacht a dhéanamh san fhíor-am ar imeachtaí nó teagmhais ar an

ngreásán a bhainfeadh le cibear-ionsaí, agus chun glacadh le beart láithreach bonn chun na córais a chosaint;

- Forfheidhmiú réitigh chun ionsaithe Diúltú Seirbhíse Dáilte a mhaolú chun láithreáin ghréasáin an Údaráis a chosaint;
- Tástáil shlándáil na gcóras éagsúil. Rinneadh os cionn 50 bréagionsaí tástála sa tslándáil.
- Tabhairt isteach agus cleachtadh nósanna imeachta teagmhais slándála agus briste sonraí;
- Oiliúint foirne sa chosaint sonraí agus sa tslándáil faisnéise.
- Tabhairt isteach an chlóbhuailte shláin chun ligean do chlóbhualadh cáipéisí rúnda ar iontráil uimhir aitheantais phearsanta amháin; agus
- Tabhairt isteach na cosanta sonraí sa chroí-mhodheolaíocht bainistíochta tionscadail. Tugadh isteach prionsabail an phríobháideachais de réir dearaidh agus measúnachtaí tionchair phríobháideachais go sonrach i leith gach tionscadal nua.

Córais Oibriúcháin

Ghlac an tÚdarás na tionscnaimh seo a leanas chun a chórais a chur ar bhonn níos cobhsaí agus níos acmhainní:

- Tugadh isteach córas stórála agus próiseála ar leithligh chun críocha samhaltaithe iompair;
- Bogadh córais chorparáideacha ríthábhachtacha chuig lárionad sonraí chun a n-acmhainneacht agus a n-aisghabháltacht a fheabhsú;
- Rolladh amach Bonneagair Deisce Fíorúla do gach ball foirne chun slándáil níos mó agus rochtain chianda ar an gcóras a sholáthar, chomh maith le cosaint níos fearr in aghaidh sceite sonraí;
- Tugadh isteach ballaí dóiteáin acmhainneacha agus cothromóirí ualaigh agus gréasán d'ábhar dáilte do chomhroinnt an ábhair idir freastalaithe gréasáin chun acmhainneacht ár láithreán gréasáin a fheabhsú;
- Bogadh an córas Faisnéise Paisinéirí Fíor-Ama ó áitreabh Chomhairle Chathair Bhaile Átha Cliath chuig lárionad sonraí, agus tugadh isteach timpeallachtaí athshlánaithe tubaiste agus tástála;
- Cuireadh chun feidhm macasamhlú aisioncrónach idir an príomhláithreán agus an láithreán athshlánaithe tubaiste i limistéar rialúcháin tacsaithe; agus

Tionscnaíodh athnuachan de chúloifig an Chárta Leap. Bhain athsholáthar bhonneagar na gcroíchodanna den chúloifig leis sin, uasghrádú chuig an leagan ba dhéanaí de na meán-earraí agus na feidhmchláir, tabhairt isteach an fhíorúlaithe agus timpeallachta Athshlánaithe Tubaiste le haga slánúcháin rífheabhsaithe. Tógadh an chuid ba mhó de na comhchodanna i rith na bliana 2015, agus cuireadh tús le tástáil na gcomhchodanna athnuaite ag deireadh na bliana 2015.

Ráiteas Straitéise

Chríochnaigh an tÚdarás i mí Eanáir a Ráiteas Straitéise don tréimhse 3 bliana idir 2015 agus 2017. Foilsíodh an cháipéis ar láithreán gréasáin an Údaráis ina dhiaidh sin í.

Faisnéis faoin mBord

Bhuail an Bord le chéile 11 uair i rith na bliana 2015. Foilsítear miontuairiscí na gcuinnithe Boird ar láithreán gréasáin an Údaráis.

Tháinig téarma ceapacháin na hIníne Valerie O'Reilly chun conclúide i mí an Mhárta. Cheap an tAire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt seisear comhaltaí nua don Bhord i mí Mheán Fómhair. Ba í an Iníon Linda Saunders a d'fheidhmigh mar chathaoirleach an Choiste Iniúchta i rith na bliana 2015. Thug an tUas. John Fitzgerald fónamh sa Choiste Iniúchta nó go dtí mí na Samhna nuair a tháinig an tUas. Frank O'Connor ina ionad. Ceapadh an Iníon Fiona Ross chuig an gCoiste Iniúchta i mí na Nollag.

Tábla 35 – Comhaltas an Bhoird i rith na bliana 2015

Comhalta Boird	Post	Dáta an ceapacháin	Cuinnithe incháilithe chun freastal orthu (Cuinnithe ar ar freastalaíodh)	Nótaí
An tUas. John Fitzgerald	Cathaoirleach	1 Nollaig 2009 (Athcheaptha mí na Nollag 2014)	11 (11)	D'éirigh an tUas. Fitzgerald as bheith ina chomhalta den Choiste Iniúchta i mí na Samhna 2015
An Dr. Berna Grist	Gnáth-Chomhalta	1 Nollaig 2009 (Athcheaptha mí na Nollag 2014)	11 (11)	-
Iníon Linda Saunders	Gnáth-Chomhalta	1 Nollaig 2009 (Athcheaptha mí na Nollag 2014)	11 (11)	Is í an Iníon Saunders Cathaoirleach an Choiste Iniúchta
Iníon Valerie O'Reilly	Gnáth-Chomhalta	15 Márta 2010	2 (2)	Tháinig téarma oifige na hIníne O'Reilly chun críche an 14 Márta 2015.
An tUas. Hugh Creegan (Stiúrthóir um Pleanáil & Infheistíocht Iompair)	Gnáth-Chomhalta (<i>ex officio</i>)	29 Samhain 2010	11 (11)	-
An tUas. Owen Keegan (Príomhfheidhmeannach, Comhairle Chathair Bhaile Átha Cliath)	Gnáth-Chomhalta (<i>ex officio</i>)	3 Meán Fómhair 2013	11 (11)	-
Iníon Anne Graham (Príomhfheidhmeannach)	Gnáth-Chomhalta (<i>ex officio</i>)	Dé Céadaoin 7 Eanáir 2015	11 (11)	-
Iníon Ann Fitzgerald	Gnáth-Chomhalta	24 Meán Fómhair 2015	3 (2)	-
An tUas. Frank Gleeson	Gnáth-Chomhalta	24 Meán Fómhair 2015	3 (2)	-
An tUas. Pat Mangan	Gnáth-Chomhalta	24 Meán Fómhair 2015	3 (3)	-
An tUas. Frank O'Connor	Gnáth-Chomhalta	24 Meán Fómhair 2015	3 (3)	Ceapadh an tUas. O'Connor chuig an gCoiste Iniúchta i mí na Samhna 2015
Iníon Fiona Ross	Gnáth-Chomhalta	24 Meán Fómhair 2015	3 (3)	Ceapadh an Iníon Fiona Ross chuig an gCoiste Iniúchta i mí na Nollag 2015
Iníon Sinéad Walsh	Gnáth-Chomhalta	24 Meán Fómhair 2015	3 (3)	-

An tAcht um Nochtadh Cosanta 2014

Is i gcomhréir le halt 22 den Acht um Nochtadh Cosanta 2014 nach foláir do gach comhlacht poiblí tuarascáil a fhoilsiú faoi 30 Meitheamh gach bliain ina mionsonraítear an líon nochta cosanta a fuarthas i rith na bliana roimhe sin, agus an beart a glacadh mar fhreagra orthu. Caithfidh nach gcumasaítear tríd an tuarascáil d'aithint na ndaoine lena mbaineann.

Ní bhfuair an tÚdarás aon nochtheadh cosanta sa bhliain 2015.

Staitisticí Iompair

Foilsíonn an tÚdarás feasacháin staitistiúla gach bliain i ndáil leis an iompar poiblí ar a láithreán gréasáin chorpóraideach. Foilsíodh na feasacháin seo a leanas sa bhliain 2015.

- › Staitisticí Bus d'Éirinn – Seirbhísí Stát-Chistithe (staitisticí 2014);
- › Staitisticí Iarnróid d'Éirinn (staitisticí 2014);
- › Staitisticí Tacsáí d'Éirinn (staitisticí 2014);
- › Seirbhísí Bus Tráchtála in Éirinn (staitisticí 2014);
- › Áireamh an Iarnróid Throim (torthaí 2014).

Idirchaidreamh Oireachtais

D'fhreastail an tÚdarás ar chruinnithe Chomhchoiste an Oireachtais um Iompar agus Cumarsáide i míonna an Mhárta, na Bealtaine agus na Samhna. Tionóladh cruinniú mhí an Mhárta chun cinneadh Bhus Éireann a bhreithniú gan leanúint le roinnt seirbhísí bus Luasbhealaigh. Breithníodh i gcruinniú mhí na Bealtaine an dréacht-Bhille Iompair Phoiblí 2015, agus tionóladh cruinniú na Samhna chun an infheistíocht iarnróid mholta i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath agus cistiú oibreora iompair thuaithe i gCiarraí a phlé.

Sholáthair an tÚdarás freagraí scríofa freisin ar iarratais d'fhaisnéis ón gComhchoiste um Iompar agus Cumarsáid, ó Choiste na gCuntas Poiblí agus ón gComhchoiste um Maoirsiú na Seirbhíse Poiblí agus Achainí.

D'fhreagair an tÚdarás i rith na bliana 2015 do 534 Ceist Pharlaiminteach agus fiosrú scríofa ó ionadaithe poiblí.

An tSaoráil Faisnéise

Phróiseáil an tÚdarás 58 iarratas faoin Acht um Shaoráil Faisnéise 2014.

An Ghaeilge

Ar iarratas a fháil ón Roinn Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta ab amhlaidh a chuir an tÚdarás tús le hullmhú scéime reachtúla, faoi mar ar foráladh de réir Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 ina mionsonraítear na seirbhísí a sholáthróidh an NTA trí mheán na Gaeilge. Bhíothas tar éis dréachtscéim a ullmhú faoi dheireadh na bliana, agus cuireadh faoi bhráid na Roinne dá breithniú í.

Feidhmeanna

D'achtaigh an tOireachtas an tAcht um Chlampáil Feithiclí 2015 i rith na bliana 2015. Foráiltear san Acht do shíneadh fheidhmeanna an Údaráis chun rialúchán na clampála feithiclí a áireamh leo. Ní raibh an tAcht tar éis teacht i bhfeidhm roimh dheireadh na bliana ámh.

08

Ról an Údaráis Náisiúnta Iompair

*Is comhlacht Stáit reachtúil
neamhthráchtála é an tÚdarás, a oibríonn
faoi choimirce na Roinne Iompair,
Turasóireachta agus Spóirt.*

Réamhrá

Is comhlacht Stáit reachtúil neamhthráchtála é an tÚdarás, a oibríonn faoi choimirce na Roinne Iompair, Turasóireachta agus Spóirt. Bunaíodh é de bhun an tAcht um Údarás Iompair Bhaile Átha Cliath 2008. Céadcheapadh é mar údarás iompair do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath faoi Acht na bliana 2008, athainmníodh é mar an tÚdarás Náisiúnta Iompair san Acht um Rialáil Iompair Phoiblí 2009, lenar síneadh feidhmeanna an Údaráis chun ceadúnú busanna agus tacsaithe ar bhonn náisiúnta a áireamh leis.

Coinníonn an tÚdarás roinn feidhmeanna sonracha ámh i ndáil le bonneagar agus le comhtháthú iompair agus pleanála úsáide talún i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath, rud a léiríonn éilimh shonracha iompair phoiblí agus bainistíochta tráchta den réigiún thoir lena mbaineann 39% de dhaoine an Stáit (sa bhliain 2011) agus 43% den fhostaíocht sa Stát (ag deireadh 2014).

Feidhmeanna reachtúla

I dtéarma leathana, is féidir feidhmeanna reachtúla an Údaráis a shloinneadh go hachomair mar seo a leanas:

Náisiúnta (lena n-áirítear Mórcheantar Bhaile Átha Cliath)

- › Seirbhísí iompair phoiblí a sholáthar trí mheán conarthaí seirbhísí iompair phoiblí;
- › Ticéadú, táillí agus faisnéis faoin iompar poiblí ar comhtháite iad a sholáthar;
- › Gréasán iompair phoiblí comhtháite, inrochtana a fhorbairt;
- › Ceadúnú do sheirbhísí paisinéirí bus poiblí nach dtagann faoi réir conartha seirbhísí iompair phoiblí;
- › Bainistiú an Chláir Iompair Thuaithe;
- › Bonneagar bus agus saoráidí agus scéimeanna cabhlaigh agus rothaíochta a sholáthar;
- › Branda iompair phoiblí amháin a fhorbairt agus a chur chun feidhme;
- › Creatlach rialaitheach a fhorbairt agus a chothabháil do rialáil agus oibriú na bhfeithiclí beaga seirbhíse poiblí (tacsaithe, hacnaithe agus limisíní) agus dá dtiománaithe;
- › Aighneachtaí reachtúla a ullmhú i leith na dTreoirlínte Pleanála Réigiúnacha;
- › Sonraí agus faisnéis staitistiúla a bhailiú faoin iompar;
- › Ceart paisinéirí an AE a fhorghníomhú san iompar iarnróid, muirí, agus bus agus cóistí;
- › Údarúcháin an AE agus cineálacha aistir a bhailíochtú i ndáil le taisteal bus agus cóiste i gcomhréir le Rialachán AE Uimh. 1073/2009; agus
- › Oibriú mar an comhlacht eadrána náisiúnta do sholáthraithe seirbhísí dola leictreonacha.

Mórcheantar Bhaile Átha Cliath amháin

- › Pleanáil straitéiseach an iompair a dhéanamh;
- › Infheistiú i ngach bonneagar iompair phoiblí;
- › Bainistiú éifeachtach an éilimh ar thrácht agus iompar a fhorbairt.

Feidhmeanna eile

I dteannta lena fheidhmeanna reachtúla is amhlaidh freisin a dhéanann an tÚdarás roinnt feidhmeanna thar ceann na Roinne Iompair, Turasóireachta agus Spóirt ar bhunús neamhreachtúil. Áirítear leis na feidhmeanna neamhreachtúla:

- › Pleanáil agus cistiú tionscadal iompair inbhuanaithe sna cathracha réigiúnacha Chorcaí, na Gaillimhe, Luimnigh agus Phort Láirge.
- › Riarachán na gClár do Láithreacha Oibre le Taisteal níos Cliste agus do Champais le Taisteal níos Cliste;
- › Bainistiú Chlár Taistil na Scoileanna Glasa; agus
- › Soláthar an chistithe inrochtaineachta d'oibreoirí iompair agus do chomhlachtaí ábhartha eile.

Rialachas

An Bord

Is é Bord a rialaíonn an tÚdarás, ar a mbíonn dáréag comhaltaí arna gceapadh ag an Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt. Is poist *ex officio* iad trí cinn de na poist ar an mBord, atá curtha in áirithe don Phríomhfheidhmeannach agus bainisteoir sinsearach eile den Údarás agus do Phríomhfheidhmeannach, Comhairle Chathair Bhaile Átha Cliath.

Is féidir na comhaltaí boird a cheapadh ar feadh tréimhse suas le cúig bliana, agus is féidir iad a athcheapadh. Féadann comhaltaí boird fónamh ar feadh suas le deich mbliana ámh. Ní fheidhmíonn an srianadh sin do chomhaltaí *ex officio* a bhíonn ceaptha ar feadh chomh fada agus a bhíonn siad sa phost ábhartha.

Comhlacht comhairleach

Is éard is ról an Choiste Chomhairligh um Fheithiclí Beaga Seirbhíse Poiblí ná chun comhairle a sholáthar don Údarás nó don Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, de réir mar is cuí, i ndáil le saincheistanna ábhartha d'fheithiclí beaga seirbhíse poiblí agus dá dtiománaithe.

Is é an tAire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt a cheapann comhaltaí an Choiste Chomhairligh.

Faisnéis faoi Chomhaltaí an Bhoird

Hugh Creegan

Is é Stiúrthóir na hInfheistíochta Iompair agus an Rialacháin Tacsaithe ag an Údarás é Hugh Creegan, agus is é an Leas-Phríomhfheidhmeannach é. D'oibrigh sé roimhe seo leis an Údarás Náisiúnta um Bóithre mar Cheann Rannóige le freagracht as Comhpháirtíochtaí Poiblí-Príobháideacha, Oibríochtaí Tráchtála agus Pleanáil Straitéiseach. Is innealtóir sibhialta é le taithí fhorleathan ar thionscadail mhóra sna hearnálacha poiblí agus príobháideacha, lena n-áirítear Tollán Chalafort Bhaile Átha Cliath, agus leathnú an M50 agus bailiú dola saorshreafa comhbhainteach.

Ann Fitzgerald

Is Stiúrthóir Neamhfheidhmeannach neamhspleách í Ann Fitzgerald, agus is í atá ina Leas-Chathaoirleach Phainéal Táthcheangal na hÉireann, agus ina Cathaoirleach, Bord Ospidéal Beaumont i láthair na huaire. Ba ise a bhí mar chathaoirleach den Ghrúpa Straitéiseach do Thomhaltóir a bhí mar rannchur le cinneadh an Rialtais chun an Ghníomhaireacht Náisiúnta do Thomhaltóirí a bhunú, agus d'fheidhmigh sí mar CEO na Gníomhaireachta ar feadh chúig bliana nó go dtí Deireadh Fómhair 2012. Ba í Ard-Rúnaí Chumann Bainisteoirí Infheistíochta na hÉireann í roimhe sin, tar éis di dul isteach sa Chumann ón Roinn Tionscail & Tráchtála thiar sa bhliain 1989. Tá os cionn 20 bliain taithí ag Ann mar Stiúrthóir Neamh-Fheidhmiúcháin, go príomha sna comhlachtaí tráchtála agus neamhthráchtála san earnáil phoiblí.

John Fitzgerald

Tá John Fitzgerald tar éis bheith ina Chathaoirleach ar an Údarás Náisiúnta Iompair ó bunaíodh é thiar i mí na Nollag 2009. Agus é ina chuntasóir gairmiúil, bhí sé mar Bhainisteoir Cathrach Bhaile Átha Cliath ó lár na bliana 1996 go dtí 2006. D'fheidhmigh sé le blianta beaga anuas mar Chathaoirleach An Post agus Gníomhaireacht Forbartha Ghráinseach Ghormáin. Ba eisean a bhí mar chathaoirleach freisin ar dhá Gníomhaireacht Athnuachana a bunaíodh i Luimneach tar éis a thuarascáilsean don Rialtas i leith fadhbanna an eisiaimh shóisialta sa chathair úd.

Frank Gleeson

Is é stiúrthóir bainistíochta Aramark Food services é Frank Gleeson. Tá níos mó ná 5,000 fostaí ag Aramark Ireland thar 985 ionad. Is iad an taithí agus an saineolas de scoth domhanda atá aici sna réitigh don láthair oibre, sa tseirbhís bhia, sa mhiondíol áisiúil, sna seirbhísí comhshaoil agus sa mhaoin a chumasaíonn í chun réiteach lán-chomhtháite a sholáthar do chuideachtaí Éireannach agus EMEA.

Chuir Gleeson tús lena ghairmréim sa mhiondíol mar stiúrthóir oibriúchán do O'Brien's Fine Wines. D'fheidhmigh sé mar leas-uachtarán miondíola do Statoil Ireland ina dhiaidh sin. Bhí sé mar stiúrthóir miondíola do Topaz Energy Group ón mbliain 2005 i leith mar a raibh sé i gceannas ar athbhrandáil na cuideachta sa bhliain 2008, agus b'eisean a bhí freagrach as an ngnó miondíola i níl ba mhó 340 suíomh. Is é Gleeson an cathaoirleach ar choiste beartais fuinnimh ghrúpa fostóirí na hÉireann IBEC, tá sé ina iar-chathaoirleach agus comhalta boird reatha de Retail Ireland, agus is comhalta comhairle freisin é d'IBEC. Tá sé ina Leas-Chathaoirleach idirnáisiúnta do NACS, agus is eisean a stiúirann rannpháirtíocht dhomhanda sna breoslaí iompair agus sa mhiondíol áisiúil. Is ball é den Irish Directors Institute agus de chomhairle an mhargaidh shaothair. Bhain sé céim amach sa bhainistiú gnó ó Foras Bainistíochta na hÉireann.

Anne Graham

Ceapadh Anne Graham ina Príomhoifigeach Feidhmiúcháin den Údarás Náisiúnta Iompair i mí Eanáir 2015. D'fheidhmigh sí mar Stiúrthóir Seirbhísí Iompair Phoiblí an Údaráis roimhe sin. Is Innealtóir Cairte í Anne, agus tá Máistreacht aici san Eolaíocht Innealtóireachta um Iompar ó COBÁC agus tá MBA ó DCU aici. D'oibrigh sí le hÚdaráis Áitiúla Bhaile Átha Cliath mar Innealtóir Sibhialta, mar Bhainisteoir Tionscadail ar go leor tionscadal agus mar Bhainisteoir Ceantair d'Iardheisceart Chathair Bhaile Átha Cliath, ag tabhairt seirbhísí údaráis phoiblí níos gaire do thomhaltóirí i gceithre oifig áitiúla.

Dr Berna Grist

Is Léachtóir Sinsearach í an Dr. Berna Grist sa Scoil Pleanála agus Beartais Chomhshaoil ag Coláiste na hOllscoile Baile Átha Cliath. Agus í ina habhcóide agus ina pleanálaí baile cairte, tá PhD aici ó Ollscoil Uladh i leith Chreatlach Reachúil agus Rialacháin na Forbartha i bPoblacht na hÉireann, agus d'fhoilsigh sí go forleathan i réimsí na pleanála agus an dlí chomhshaoil, an bheartais phoiblí agus an rialachais. Áirítear lena ceapacháin roimhe sin comhaltacht de An Bord Pleanála (2001-2006).

Owen Keegan

Ceapadh Owen P. Keegan ina Bhainisteoir Chathair Bhaile Átha Cliath i mí Mheán Fómhair 2013 tar éis dó fónamh mar Bhainisteoir Contae ar Chomhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin ó mhí Feabhra 2006 i leith. D'oibrigh sé do Chomhairle Chathair Bhaile Átha Cliath sular ghlac sé post sa Chomhairle, mar a raibh sé ina Leas-Bhainisteoir Cathrach agus ina Stiúrthóir Tráchtá. D'oibrigh sé roimh mhí Dheireadh Fómhair 1993 mar eacnamaí do DKM Economic Consultants/Davy Stockbrokers. D'oibrigh sé freisin sa Roinn Airgeadais, agus san Institiúid Taighde Eacnamaíochta agus Sóisialta, agus ar feadh dhá thréimhse sa Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil. Is as Baile Átha Cliath don Uas. Keegan. Tá céim aige sa riarachán poiblí, san eacnamaíocht agus san innealtóireacht shibhialta.

Pat Mangan

D'fheidhmigh Pat Mangan mar Leas-Rúnaí sa Roinn Iompair idir na blianta 1995 agus 2010 mar ar áiríodh lena fhreagrachtaí an t-iompar poiblí, an infheistíocht iompair agus an t-airgeadas. Bhí sé ina cheann beartais bhóthair roimhe sin sa Roinn Comhshaoil, agus b'eisean a bhí mar chathaoirleach de Thionscnamh Iompair Bhaile Átha Cliath. Tá sé ina chomhalta de Chomhairle an Chartered Institute of Logistics and Transport in Éirinn faoi láthair.

Frank O'Connor

Is é Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Airtel ATN Limited é Frank O'Connor, ar soláthraí réiteach sonraí cumarsáide don tionscal eitlíochta iad. Ba é comhbhunaitheoir na cuideachta thiar sa bhliain 1998 é. Sular chomhbhunaigh sé Airtel, d'oibrigh sé i roinnt cuideachtaí forbartha bogearraí é lenar áiríodh cuideachtaí ilnáisiúnta SAM Retix agus CACI. Thosaigh sé lena ghairm thiar sa bhliain 1976 ag Systems Dynamics, mar ar chaith sé ocht mbliana lenar áiríodh dhá bhliain sa Ghearmáin agus sna Ísiltír. Ba stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin é ag Aer Lingus sa bhliain 2014/15.

Fiona Ross

Tá taithí fhada ag Fiona Ross mar Stiúrthóir agus mar Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin. Ceapadh í ina Stiúrthóir sa Leabharlann Náisiúnta sa bhliain 2010 tar éis gairmréim 25 bliain sna seirbhísí airgeadais idirnáisiúnta. Ba tar éis dhá théarma mar Stiúrthóir/CEO de Leabharlann Náisiúnta na hÉireann a d'fhorfhéadaigh Fiona a punann le stiúrthóireachtaí neamhfheidhmiúcháin, agus chomhbhunaigh sé MyndServ freisin, ar cuideachta cúraim shláinte dhigitigh í.

Tugann Fiona saineolas léi um rialachas agus seirbhísí airgeadais chuig a ról ar Bhoird sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn, lena n-áirítear mar Stiúrthóir bunaithe Iarsmalann EPIC Ireland ag CHO, The Driver and Vehicle Safety Agency sa Ríocht Aontaithe, The National Archives sa Ríocht Aontaithe, agus The Registers of Scotland agus na Cistí JK. D'fheidhmigh Fiona mar Chathaoirleach ar Chomhairle na nInstitiúidí Cultúrtha Náisiúnta agus ar Bhord Chomhlachas na bPríomhfheidhmeannach ar Ghníomhaireachtaí Stáit in Éirinn. Is dlíodóir cáilithe freisin í Fiona, le saineolas i limistéar na ceannaireachta agus an rialachais, agus cuireann sí taithí fairsing idirnáisiúnta le chéile le heolas comhuaineach ar an earnáil phoiblí/phríobháideach. Chríochnaigh Fiona comhaltacht rialachais le déanaí ag Ollscoil George Washington in Washington D.C., agus tá sí ag dul do chéim Máistreachta i láthair na huaire sa Chibear-Shíceolaíocht.

Linda Saunders

Tagann taithí Linda Saunders ó bheith ina Pleanálaí Feidhmiúcháin Sinsearach in Oifig Iompair Bhaile Átha Cliath agus ina CEO ar Chomhlachas Tráchtála Chill Mhantáin agus ina bainisteoir Daonáirimh don CSO, ina hóstánaí agus ina Stiúrthóir ar Thurasóireacht Cho. Chill Mhantáin. D'oibrigh sí i Londain ar shamhaltú straitéiseach an lastiompair, agus léirigh sé spéis mhór san iompar inbhuanaithe. Tá M.Sc. aici sa Phleanáil Uirbeach & Réigiúnach agus tá MBA aici. Is ise atá mar chathaoirleach ar Choiste Iniúchta an NTA agus is Comhalta d'Institiúid na Stiúrthóirí í.

Sinéad Walsh

Is Léiritheoir í Sinéad Walsh a d'oibrigh i limistéar na feasachta rochtana sóisialta i gceantar Bhaile Átha Cliath. D'oibrigh Sinéad go díreach le Bus Átha Cliath agus le hIarnród Éireann i leith fhorbairt na gclár feasachta míchumais d'fhoireann agus tiománaithe thar na gréasáin bhóithre, iarnróid agus bonneagair lena cuideachta meán Outcam Limited.

Is céimí ó Choláiste na Tríonóide í le Máistreacht i mBainistiú na Meán Digiteach, múineann Sinéad freisin i limistéar an oideachais speisialta. Tagann Sinéad isteach san Údarás Náisiúnta Iompair leis an tiomantas don rochtain do chách.

National Transport Authority
Dún Scéine
Harcourt Lane
Dublin 2

Údarás Náisiúnta Iompair
Dún Scéine
Lána Fhearchair
Baile Átha Cliath 2

Tel: +353 1 879 8300
Fax: +353 1 879 8333

www.nationaltransport.ie